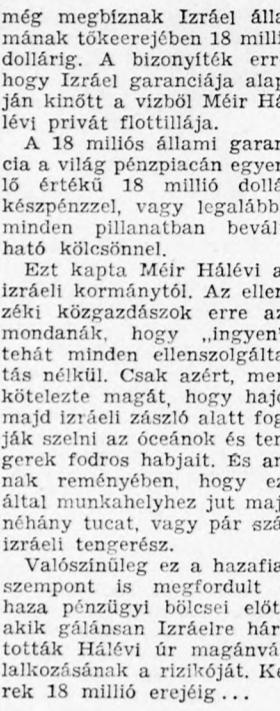

SZEGÉNY ONASZISZ...

Mindenki szítja. Nem tárták ki a körülményeket. Sem a saját, sem a hatóságok.

Mindenki neheztel. Mert az a szűz, nagy bünt követte a Meir Hálévi. Tulajdonképpen a hivatalból okosnak számító miniszterek, államtitkárok és állami tisztviselők eszén. Magyarul ezt úgy mondják Hálévi úrnak sikerült, becsapozni! Mi egy egész állam bojcs vezetőségét.

HALÉVI... szisztema

Minden oka megvan tehát Pincsház Szápir pénzügyminiszternek, hogy némilig ferden nézzen az házi készítményi Onasziszra. Egyszerű ügy tisztában kell lenni. A romániai születésű „esodagyerek” sohasem juthatott volna el az „Izraeli Onaszisz” címéig, ha Jeruzsálemi pénzügyi kormányzatunk felelős kormányossal nem nyúltak volna olyan erősen a háza alá. Ez azt a legyeket segítséget mivel állította meg az 50 éves Hálévi úr?

Kitaláltak. Az adósként „átjött” jövedelét, Izrael államának kormányát és kinevezését. Ha patetikusan akarunk lenni, azt is mondhatjuk, hogy Izraeli adószedő.

Hálévi úr a jelek szerint tönkrement. Összeomlott az a pénzügyi birodalom, amelyet anélkül lementesített, hogy a pénzügyi miniszter hivatali kötelességeit teljesítette volna.

A válasz csak első pillanatban tűnik egyszerűnek. Izraeli állam garantált külföldi hajpénzeszítési vállalatoknál Meir Hálévi közönségesnek a törlesztését. Igaz, nem nagy összegű, van szó. Csak 18 millió az egész... Dollárban és nem Izraeli forintban.

Ennyit vállalt magára a mi előrelátó, okos gazdasági államvezetőnk. Közölte magát — a nemzetközi kereskedelmi és pénzügyi élet keménykötésű obligációinak a vállalásával —, hogy amennyiben Meir Hálévi fizetésének nem fizet, fizet helyette Izraeli Állam. Az államkincstár.

Írta: Dán Ofry

Mindenki szítja. Nem tárták ki a körülményeket. Sem a saját, sem a hatóságok.

Mindenki neheztel. Mert az a szűz, nagy bünt követte a Meir Hálévi. Tulajdonképpen a hivatalból okosnak számító miniszterek, államtitkárok és állami tisztviselők eszén.

Mindenki neheztel. Mert az a szűz, nagy bünt követte a Meir Hálévi. Tulajdonképpen a hivatalból okosnak számító miniszterek, államtitkárok és állami tisztviselők eszén.

Mindenki neheztel. Mert az a szűz, nagy bünt követte a Meir Hálévi. Tulajdonképpen a hivatalból okosnak számító miniszterek, államtitkárok és állami tisztviselők eszén.

Írta: Salomon Mihály

Mindenki szítja. Nem tárták ki a körülményeket. Sem a saját, sem a hatóságok.

Mindenki neheztel. Mert az a szűz, nagy bünt követte a Meir Hálévi. Tulajdonképpen a hivatalból okosnak számító miniszterek, államtitkárok és állami tisztviselők eszén.

Mindenki neheztel. Mert az a szűz, nagy bünt követte a Meir Hálévi. Tulajdonképpen a hivatalból okosnak számító miniszterek, államtitkárok és állami tisztviselők eszén.

Mindenki neheztel. Mert az a szűz, nagy bünt követte a Meir Hálévi. Tulajdonképpen a hivatalból okosnak számító miniszterek, államtitkárok és állami tisztviselők eszén.

„DER STOPPER ENDLÖSUNG”

Biss Andornak a magyar mentőmunkáról szóló könyve margójára

Egy őszinte vallomást, illetve személyes megjegyzést kell tennem mellet az előző cikkhez. Biss Andornak a magyar mentőmunkáról szóló könyve margójára.

Egy őszinte vallomást, illetve személyes megjegyzést kell tennem mellet az előző cikkhez. Biss Andornak a magyar mentőmunkáról szóló könyve margójára.

Egy őszinte vallomást, illetve személyes megjegyzést kell tennem mellet az előző cikkhez. Biss Andornak a magyar mentőmunkáról szóló könyve margójára.

Egy őszinte vallomást, illetve személyes megjegyzést kell tennem mellet az előző cikkhez. Biss Andornak a magyar mentőmunkáról szóló könyve margójára.

SAKKLECKE

Írta: Rössel Mordechaj

Írta: Rössel Mordechaj

Írta: Rössel Mordechaj

Írta: Rössel Mordechaj

Írta: Rössel Mordechaj

Írta: Rössel Mordechaj

Írta: Rössel Mordechaj

Írta: Rössel Mordechaj

Írta: Rössel Mordechaj

Írta: Rössel Mordechaj

Írta: Rössel Mordechaj

Írta: Rössel Mordechaj

Írta: Rössel Mordechaj

Írta: Rössel Mordechaj

Írta: Rössel Mordechaj

Írta: Rössel Mordechaj

Írta: Rössel Mordechaj

Írta: Rössel Mordechaj

Írta: Rössel Mordechaj

Írta: Rössel Mordechaj

Írta: Rössel Mordechaj

Írta: Rössel Mordechaj

Írta: Rössel Mordechaj

NAPROL-NAPRA

Eredeti figyelmeztetés

Írta: Rössel Mordechaj

Írta: Rössel Mordechaj

Írta: Rössel Mordechaj

Írta: Rössel Mordechaj

Írta: Rössel Mordechaj

Írta: Rössel Mordechaj

Írta: Rössel Mordechaj

Írta: Rössel Mordechaj

Írta: Rössel Mordechaj

Advertisement for Weissberg Rezsín, featuring contact information and a list of services.

Advertisement for Mose Ben Cv Zichermann, featuring contact information and a list of services.

Advertisement for Argovours, featuring contact information and a list of services.

Advertisement for Argovours, featuring contact information and a list of services.

Advertisement for Argovours, featuring contact information and a list of services.

Advertisement for Argovours, featuring contact information and a list of services.

Advertisement for Argovours, featuring contact information and a list of services.

Advertisement for Argovours, featuring contact information and a list of services.

Advertisement for Argovours, featuring contact information and a list of services.

Advertisement for Argovours, featuring contact information and a list of services.

Advertisement for Argovours, featuring contact information and a list of services.

Advertisement for Argovours, featuring contact information and a list of services.

Advertisement for Argovours, featuring contact information and a list of services.

Advertisement for Argovours, featuring contact information and a list of services.

Advertisement for Argovours, featuring contact information and a list of services.

VÉL. SZOMBATI NAPTAR

1966. november 25., péntek
1966. november 26., szombat

TELVYAGYUTÁS

Jeruzsálem 4.00
Tel-Aviv 4.10
Haifa 4.08
Beer-Seva 4.16
Gaza 4.20

HETI SZAKASZ

Heti szűrés: Válszlach
Hattári: Chazon Ovadia

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁRAK

Tel-Avivban
Péntek: 17-23 óráig
Grossz, Székely 27, tel: 623685
Pentek: 17-23 óráig
2372, Kibbutz, Hálarkon 22, tel: 3506

ORVOSI SZOLGÁLAT

Tel-Avivban
Péntek: 17-23 óráig
Grossz, Székely 27, tel: 623685
Pentek: 17-23 óráig
2372, Kibbutz, Hálarkon 22, tel: 3506

ADAS - VETEL

FRIZIDER kőszepesség
Kérlek, csak nálunk. Világos
szemüveg, bel- és külföldi
gyártmányok, 4 éves garancia.

ORVOSI SZOLGÁLAT

Tel-Avivban
Péntek: 17-23 óráig
Grossz, Székely 27, tel: 623685
Pentek: 17-23 óráig
2372, Kibbutz, Hálarkon 22, tel: 3506

ADAS - VETEL

FRIZIDER kőszepesség
Kérlek, csak nálunk. Világos
szemüveg, bel- és külföldi
gyártmányok, 4 éves garancia.

ORVOSI SZOLGÁLAT

Tel-Avivban
Péntek: 17-23 óráig
Grossz, Székely 27, tel: 623685
Pentek: 17-23 óráig
2372, Kibbutz, Hálarkon 22, tel: 3506

ADAS - VETEL

FRIZIDER kőszepesség
Kérlek, csak nálunk. Világos
szemüveg, bel- és külföldi
gyártmányok, 4 éves garancia.

ORVOSI SZOLGÁLAT

Tel-Avivban
Péntek: 17-23 óráig
Grossz, Székely 27, tel: 623685
Pentek: 17-23 óráig
2372, Kibbutz, Hálarkon 22, tel: 3506

ADAS - VETEL

FRIZIDER kőszepesség
Kérlek, csak nálunk. Világos
szemüveg, bel- és külföldi
gyártmányok, 4 éves garancia.

ORVOSI SZOLGÁLAT

Tel-Avivban
Péntek: 17-23 óráig
Grossz, Székely 27, tel: 623685
Pentek: 17-23 óráig
2372, Kibbutz, Hálarkon 22, tel: 3506

ADAS - VETEL

FRIZIDER kőszepesség
Kérlek, csak nálunk. Világos
szemüveg, bel- és külföldi
gyártmányok, 4 éves garancia.

ORVOSI SZOLGÁLAT

Tel-Avivban
Péntek: 17-23 óráig
Grossz, Székely 27, tel: 623685
Pentek: 17-23 óráig
2372, Kibbutz, Hálarkon 22, tel: 3506

ADAS - VETEL

FRIZIDER kőszepesség
Kérlek, csak nálunk. Világos
szemüveg, bel- és külföldi
gyártmányok, 4 éves garancia.

ORVOSI SZOLGÁLAT

Tel-Avivban
Péntek: 17-23 óráig
Grossz, Székely 27, tel: 623685
Pentek: 17-23 óráig
2372, Kibbutz, Hálarkon 22, tel: 3506

ADAS - VETEL

FRIZIDER kőszepesség
Kérlek, csak nálunk. Világos
szemüveg, bel- és külföldi
gyártmányok, 4 éves garancia.

ORVOSI SZOLGÁLAT

Tel-Avivban
Péntek: 17-23 óráig
Grossz, Székely 27, tel: 623685
Pentek: 17-23 óráig
2372, Kibbutz, Hálarkon 22, tel: 3506

INDENKIN

ALLÁS
CUKRASZAKÉMBERT keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

ADÓGYELENK és könyvelészeket keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

KERESÉS
TANUKAT KERESEK költészet-irásért, Bevanonai Vára 1940-1941-ben...

ALLÁS
CUKRASZAKÉMBERT keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

ADÓGYELENK és könyvelészeket keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

KERESÉS
TANUKAT KERESEK költészet-irásért, Bevanonai Vára 1940-1941-ben...

ALLÁS
CUKRASZAKÉMBERT keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

ADÓGYELENK és könyvelészeket keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

KERESÉS
TANUKAT KERESEK költészet-irásért, Bevanonai Vára 1940-1941-ben...

ALLÁS
CUKRASZAKÉMBERT keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

ADÓGYELENK és könyvelészeket keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

KERESÉS
TANUKAT KERESEK költészet-irásért, Bevanonai Vára 1940-1941-ben...

ALLÁS
CUKRASZAKÉMBERT keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

ADÓGYELENK és könyvelészeket keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

KERESÉS
TANUKAT KERESEK költészet-irásért, Bevanonai Vára 1940-1941-ben...

ALLÁS
CUKRASZAKÉMBERT keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

ADÓGYELENK és könyvelészeket keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

KERESÉS
TANUKAT KERESEK költészet-irásért, Bevanonai Vára 1940-1941-ben...

ALLÁS
CUKRASZAKÉMBERT keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

ADÓGYELENK és könyvelészeket keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

KERESÉS
TANUKAT KERESEK költészet-irásért, Bevanonai Vára 1940-1941-ben...

ALLÁS
CUKRASZAKÉMBERT keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

ADÓGYELENK és könyvelészeket keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

KERESÉS
TANUKAT KERESEK költészet-irásért, Bevanonai Vára 1940-1941-ben...

ALLÁS
CUKRASZAKÉMBERT keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

ADÓGYELENK és könyvelészeket keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

KERESÉS
TANUKAT KERESEK költészet-irásért, Bevanonai Vára 1940-1941-ben...

ALLÁS
CUKRASZAKÉMBERT keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

ADÓGYELENK és könyvelészeket keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

KERESÉS
TANUKAT KERESEK költészet-irásért, Bevanonai Vára 1940-1941-ben...

ALLÁS
CUKRASZAKÉMBERT keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

ADÓGYELENK és könyvelészeket keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

KERESÉS
TANUKAT KERESEK költészet-irásért, Bevanonai Vára 1940-1941-ben...

ALLÁS
CUKRASZAKÉMBERT keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

ADÓGYELENK és könyvelészeket keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

KERESÉS
TANUKAT KERESEK költészet-irásért, Bevanonai Vára 1940-1941-ben...

ALLÁS
CUKRASZAKÉMBERT keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

ADÓGYELENK és könyvelészeket keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

KERESÉS
TANUKAT KERESEK költészet-irásért, Bevanonai Vára 1940-1941-ben...

ALLÁS
CUKRASZAKÉMBERT keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

ADÓGYELENK és könyvelészeket keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

KERESÉS
TANUKAT KERESEK költészet-irásért, Bevanonai Vára 1940-1941-ben...

ALLÁS
CUKRASZAKÉMBERT keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

ADÓGYELENK és könyvelészeket keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

KERESÉS
TANUKAT KERESEK költészet-irásért, Bevanonai Vára 1940-1941-ben...

ALLÁS
CUKRASZAKÉMBERT keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

ADÓGYELENK és könyvelészeket keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

KERESÉS
TANUKAT KERESEK költészet-irásért, Bevanonai Vára 1940-1941-ben...

ALLÁS
CUKRASZAKÉMBERT keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

ADÓGYELENK és könyvelészeket keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

KERESÉS
TANUKAT KERESEK költészet-irásért, Bevanonai Vára 1940-1941-ben...

ALLÁS
CUKRASZAKÉMBERT keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

ADÓGYELENK és könyvelészeket keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

KERESÉS
TANUKAT KERESEK költészet-irásért, Bevanonai Vára 1940-1941-ben...

ALLÁS
CUKRASZAKÉMBERT keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

ADÓGYELENK és könyvelészeket keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

KERESÉS
TANUKAT KERESEK költészet-irásért, Bevanonai Vára 1940-1941-ben...

ALLÁS
CUKRASZAKÉMBERT keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

ADÓGYELENK és könyvelészeket keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

KERESÉS
TANUKAT KERESEK költészet-irásért, Bevanonai Vára 1940-1941-ben...

A francia kommunisták 14 százaléka antiszemita és vallja magát

22 százalék szeretné, hogy minél több zsidó vándoroljon Izraelbe

— Egy véleménykutatás érdekes eredményei

Párizs (FP). — Húsz év óta első alkalommal véleménykutatást rendeztek a franciáknak a zsidó-kérdéssel kapcsolatban. A kutatás eredményeit a "L'Homme" című hetilap szerdai száma közli, elárulja, hogy a zsidó-kérdésről a franciák 22 százaléka úgy véli, hogy minél több zsidó vándoroljon Izraelbe. A megkérdezettek 77 százaléka "borzalm bűncselekménynek" minősíti a hitlerista zsidópótlásokat, de 19 százalék úgy véli, hogy a zsidók a háború alatt nem voltak olyan borszalma, mint a többi népek. A megkérdezettek 77 százaléka úgy véli, hogy a zsidók a háború alatt nem voltak olyan borszalma, mint a többi népek. A megkérdezettek 77 százaléka úgy véli, hogy a zsidók a háború alatt nem voltak olyan borszalma, mint a többi népek.

Vallalat a Földközi-tengeri országok mezőgazdasági termékeinek terjesztésére

Izrael és az érdekeltek között van

Róma (Reuter). Olaszország 17 nagy ipari vállalatának vezető bizottságát leterjesztették azzal a céllal, hogy a földközi-tengeri államok zöldség- és gyümölcs-termékeit terjeszték. Ezek közé tartozik Izrael is. A terv kezdeményezője az a tény, hogy a földközi-tengeri államok, azaz Görögország, Törökország, Izrael és Dél-Olaszország mezőgazdasági termékeit eredményesen lehet terjesztetni az országokba. A terv kezdeményezője az a tény, hogy a földközi-tengeri államok, azaz Görögország, Törökország, Izrael és Dél-Olaszország mezőgazdasági termékeit eredményesen lehet terjesztetni az országokba.

Az újságokból

Sukeiri cselekedeteit Nasser irányítja

(DAVAR, a Híszladról lapja). Sukeiri Palesztinai Felszabadító Mozgalma nem a palesztin nemzeti mozgalom, hanem a Nasser irányította cselekedeteit. Sukeiri a mozgalom feje, minden vonatkozásban Nasser parancsát követi és mindig azt csinálja, amit Nasser parancsolt. Sukeiri a mozgalom feje, minden vonatkozásban Nasser parancsát követi és mindig azt csinálja, amit Nasser parancsolt.

Nasser nem szívesen látta a Sukeiri-féle bandák Szíriából kiinduló Izrael-ellenes akcióit. Sukeiri a mozgalom feje, minden vonatkozásban Nasser parancsát követi és mindig azt csinálja, amit Nasser parancsolt.

Az amerikai közel-keleti politika tévutakon halad (HACOFE — a Vallásos Nemzeti Párt lapja). — Izrael nagy megértésű kislétszámú Amerikai erőszakszervezet a közel-keleti térségben a határmenti nyugalmat helyreállítja. Izrael nagy megértésű kislétszámú Amerikai erőszakszervezet a közel-keleti térségben a határmenti nyugalmat helyreállítja.

Júlia kezdte működését az antináci Fehér Róza diákszervezet Münchenben

München (Reuter). — A müncheni egyetemi hallgatók júlia megkezdte működését az antináci Fehér Róza diákszervezet Münchenben. A müncheni egyetemi hallgatók júlia megkezdte működését az antináci Fehér Róza diákszervezet Münchenben.

A Hitachud Olaj Hungaria közleménye

A világot nekünk kell alarmozni

(HAJOM, a Gáchlal lapja). — Menhely Begin a Kneszetben tegnap szokatlan, de nagy jelentőségű javaslatot tett. Azt mondta, hogy a világ összes államainak támogatnia kell a Fehér Róza diákszervezetet. Azt mondta, hogy a világ összes államainak támogatnia kell a Fehér Róza diákszervezetet.

A repülőállatok fenyegetése (OMER, a pontozott reggeli lap). — A nemzetközi repülőállatok most ismétlenül azzal fenyegetnek bennünket, hogy ha az izraeli állampolgárokat kivétel utazási adó a kormány nem téri el, nemcsak, hogy mindent megteszünk az izraeli felirányuló turizmus csökkentésére, de a világ minden országát megfenyegetjük Izraelben rendezendő ünnepségekre.

Négy egyiptomi tisztet megölték Jemenben

Aden (Reuter). — Négy egyiptomi tiszt meghalt a jemeni háborúban. Aden (Reuter). — Négy egyiptomi tiszt meghalt a jemeni háborúban.

Mit keres a német televízió az izraeli hadsereg bázisán?

(LAMERCHIAV — az Achud Haavoda lapja). — A német televízió által az izraeli hadsereg művészi csoportjából felvett és a német televízió számára bemutatott részletek bizonyára a hadsereg vezetőségnek tudottak. A német televízió által az izraeli hadsereg művészi csoportjából felvett és a német televízió számára bemutatott részletek bizonyára a hadsereg vezetőségnek tudottak.

Az izraeli hadsereg művészi csoportjából felvett és a német televízió számára bemutatott részletek bizonyára a hadsereg vezetőségnek tudottak.

Az izraeli hadsereg művészi csoportjából felvett és a német televízió számára bemutatott részletek bizonyára a hadsereg vezetőségnek tudottak.

Az izraeli hadsereg művészi csoportjából felvett és a német televízió számára bemutatott részletek bizonyára a hadsereg vezetőségnek tudottak.

Az izraeli hadsereg művészi csoportjából felvett és a német televízió számára bemutatott részletek bizonyára a hadsereg vezetőségnek tudottak.

Az izraeli hadsereg művészi csoportjából felvett és a német televízió számára bemutatott részletek bizonyára a hadsereg vezetőségnek tudottak.

Az izraeli hadsereg művészi csoportjából felvett és a német televízió számára bemutatott részletek bizonyára a hadsereg vezetőségnek tudottak.

ALLÁS
CUKRASZAKÉMBERT keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

ADÓGYELENK és könyvelészeket keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

KERESÉS
TANUKAT KERESEK költészet-irásért, Bevanonai Vára 1940-1941-ben...

ALLÁS
CUKRASZAKÉMBERT keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

ADÓGYELENK és könyvelészeket keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

KERESÉS
TANUKAT KERESEK költészet-irásért, Bevanonai Vára 1940-1941-ben...

ALLÁS
CUKRASZAKÉMBERT keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

ADÓGYELENK és könyvelészeket keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

KERESÉS
TANUKAT KERESEK költészet-irásért, Bevanonai Vára 1940-1941-ben...

ALLÁS
CUKRASZAKÉMBERT keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

ADÓGYELENK és könyvelészeket keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

KERESÉS
TANUKAT KERESEK költészet-irásért, Bevanonai Vára 1940-1941-ben...

ALLÁS
CUKRASZAKÉMBERT keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

ADÓGYELENK és könyvelészeket keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

KERESÉS
TANUKAT KERESEK költészet-irásért, Bevanonai Vára 1940-1941-ben...

ALLÁS
CUKRASZAKÉMBERT keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

ADÓGYELENK és könyvelészeket keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

KERESÉS
TANUKAT KERESEK költészet-irásért, Bevanonai Vára 1940-1941-ben...

ALLÁS
CUKRASZAKÉMBERT keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

ADÓGYELENK és könyvelészeket keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

KERESÉS
TANUKAT KERESEK költészet-irásért, Bevanonai Vára 1940-1941-ben...

ALLÁS
CUKRASZAKÉMBERT keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

ADÓGYELENK és könyvelészeket keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

KERESÉS
TANUKAT KERESEK költészet-irásért, Bevanonai Vára 1940-1941-ben...

ALLÁS
CUKRASZAKÉMBERT keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

ADÓGYELENK és könyvelészeket keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

KERESÉS
TANUKAT KERESEK költészet-irásért, Bevanonai Vára 1940-1941-ben...

ALLÁS
CUKRASZAKÉMBERT keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

ADÓGYELENK és könyvelészeket keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

KERESÉS
TANUKAT KERESEK költészet-irásért, Bevanonai Vára 1940-1941-ben...

ALLÁS
CUKRASZAKÉMBERT keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

ADÓGYELENK és könyvelészeket keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

KERESÉS
TANUKAT KERESEK költészet-irásért, Bevanonai Vára 1940-1941-ben...

ALLÁS
CUKRASZAKÉMBERT keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

ADÓGYELENK és könyvelészeket keresünk, frissen állapítottak; POB 42, Jeruzsálem.

66. NOVEMBER 25.

כסלו תשמ"ז

Kiknek jól jött a lelassítás

Jj ruha helyett — átalakítás

A szemfelszedő, a foltozószabó és a cipőtalpaló konjunkturája — Egészségesebb lett az izraeli család költségvetésének beosztása

✱ Irta: Ben Saul (Kardos) Jozsef ✱

Az elmúlt hónapok folyamán egyre többet beszélünk a „mitun”-ról, a gazdasági lelassításról. Ennek eredményeképpen ezt, a héber nyelv „felső tízszerejéhez” tartozó, ritkán használt szót átvette az izraeli társadalom minden rétege; azok is ismerik már annak értelmét, akiknek héber tudása egyébként igen korlátozott.

Sokak véleménye szerintünk szelesebb rétegeibenyszólván pánikhangulat uralkodik a „gazdasági telegenység lelassítása” nyoin. Eltűlözök ennek jelenségét, katasztrófáról, kiáshba helyeztet éhínségről szólnak, holott mindössze ról van szó, hogy — kissé szebb kell húzni a nadrágot, takarékosabban, racionálisabban kell beosztani költségvetést, akár nagy, ár kis gazdasági vállalat, akár az egyén, illetve a család büdésjéről van szó. Az elmúlt napok folyamán rsetát tettünk Tel Avivban, azzal a céllal, hogy a „mitun” jelenségeit, eddigi zítív és negatív eredményeit elemezzük. Különböző vállalatok tulajdono-

A két szemét még most is látom...

Eklatáns példa arra a tételre, hogy egyes szakmák egyenesen hasznára vált lelassítás, annak a közép-úrnak az esete, aki armazási országában — hamya-szemfelszedéssel foglalkozott: — Ekeken át, amíg a lutas, a dözsölés tartott, nem dtam munkához jutni. A ügyek egyszerűen eldobták

A ruha átalakítás alatt

Beszélggettünk egy magyar kü szabómesterrel is. Az etó, aki nem tartozik a Dingoff utcai mesterek elit-hez, főleg átalakításokra, vitásokra alapította meg-hetését.

— Lekopogom, uram, jól egy most az üzlet, vannak, akik híznak, mások lefogják — ez azonban ma nem : arra, hogy az elegáns kol-gáknál öltönyöket rendelje-k. Hozzám jönnek, én át-akítom a ruhát a megvál-zott testülnak megfele-lés és minden szépen meg-vább. Az én szempontom-l ez a gazdasági lelassítás ak pozitív eredményeket zott. Remélem, köztünk arad a dolog és nem mesélt t el az adóhivatalnak...

Folytattuk a kórsétát és gállapítottuk, hogy a mo- szomjasan hörög. Betér-ak tehát, tankolás céljából egközelebbi benzínállomás-és pumpálás közben be-ébe elegyedtünk a töltő-omás tulajdonosával, aki jtése után ítéve, a jiddis tükörből származik.

— Manapság veszélyes új-írókkal beszélgetni. Azok ndent kiforgatnak és so-mem tudni, milyen kár ér-l ebből az embert. De ma-állandó „kajne” nálam, megígéri tehát, hogy ákrét marad, megmondha-á, hogy az emberek ma is-ldnem ugyanannyit utaz-á, mint azelőtt. Természe-á, hogy most, az ősi hó-áokban kevesebb a kirán-á, mint a nyár folyamán, ez megszokott idény-á, az meg, tavaly is így volt. n hiszem, hogy a „mitun” kevesebb bezint adtam

saival, vezetőivel, egyszerű kereskedő- és iparosember-ekkel, háziasszonyokkal, kis polgárokkal beszélgettünk és a nagyszámú, rövid, kutyafuttában folytatott beszélgetés eredményeképpen arra a megállapításra jutottunk, hogy

a pánikhangulat teljesen alaptalan, a gazdasági lelassítás jelentőségét, szimp-tómaít eltűlözök, katasztrófáról szó sincs.

Igaz ugyan, hogy egyes üzleti ágak forgalma erősen mecsappant, egyesek komoly bajba jutottak, de vég-eredményben mindössze any-nyi történt, hogy az izraeli kispolgár ma takarékosab-ban él, mint tavaly ilyenkor, jobban, helyesebben osztja be költségvetését. Kevesebb luxus, több racionális kiadás. Azok, akik komoly bajba ju-tottak, főleg a luxusárak, il-letve a luxus-szolgáltatások szállítói közül kerültek ki. De adjuk talán át a szót az általunk végzett közvéle-ménykutatás névtelen inter-jú-alanyainak...

a javításra szoruló harisnyát és újat vettek. Jómagam ak-kor nehéz testmunkával ke-restem meg a mindennapi kenyeret, alkalmi ozeret, szá-kácsnó voltam, mert senki sem volt bolond selyemharis-nyát javíttatni. Ma ismét van munka a szemfelszedés-ben, hál'Istennek. Bárcsak tovább tartana ez a „mitun”, vagy hogy is hívják...

volna el, mint azelőtt. Ez nem vonatkozik természetesen a szolterre, mert az építkezés tempójának csökkenése következtében a teherautók kevesebb építőanyagot szállítanak, kevesebbet üzemeltetik őket, mint azelőtt. Az úrvezetők azonban to-vábbra is ugyanannyit fut-nak, mint a „rég jó idők-ben”. Talán csak arról lehet-ne szó, hogy a forgalom ki-sebb mértékben emelkedett, mint azt vártuk volna, az üzemből lévő autók számá-nak növekedése következté-ben. Mert az igaz, hogy az autók kereskedelem terén erős a pangás és manapság alig adnak el új autót.

A Dizengoff térre értünk, ahol egy ismert, „magyar-ajkú”, cigányzenével súlyos-bított éttermet látogattunk meg.

— Hogy megy az üzlet, főnök úr? — kérdeztük a „tulajt”, egy ismert szlová-kiai származású vendéglátó-ipari szakembert.

A tulajdonos elmondotta, hogy az utóbbi időben drasztikus árleszállítást eszközölt, szinte népi nivóra csökkentette a székelygulyás és a fatányéros árát, de ennek ellenére az üzlet „kinai”, azaz „kong-bong”. A tavalyi forgalomnak harminc százalé-kát sem tudom elérni — mondotta és úgy éreztük, hogy teljesen őszintén be-szél. A késői óra ellenére sem volt senki az étterem-ben és a két cigányzenész, kissé unott arckifejezéssel, „szakállas” vicceket mesélt egymásnak.

Ha már a vendéglátó-ipar-nál tartunk, el kell monda-

nunk, hogy meglátogattuk törzskávéházunkat is, ahol a pincérnő kissé szomorúan válaszolta érdeklődésünkre, hogy a vendégek egyre in-kább állva, illetve a bárpult mellett ülve fogyasztják a feketét — mert így olcsóbb. Egyébként több helyen hal-loítottuk azt az egybehangzó véleményt, hogy az emberek több kávé és cigarettát, ez-zel szemben kevesebb szend-vicset és süteményt fogyaszt-nak, mert — idegesek...

Beszélggettünk egy magán-nyomozó-iroda tulajdonosával

is, aki elmondotta, hogy a gazdasági jellegű nyomozá-sok száma az utóbbi időben erősen emelkedő tendenciát mutat, mert a „mitun” kö-vetkezményeképpen a külön-böző bankok, pénzintézetek és más gazdasági tényezők fokozott óvatossággal járnak el, mielőtt pénzt folyósítaná-nak, vagy befektetést eszkö-zőlnének. A családi viszályok kal kapcsolatos megbízások száma sem csökkent, mert a hűtlen házasság sok esetben anyagi kárt is szenved, ha a váló házastárs tárgyi bizonyi tékokat produkál a rabbiná-tus előtt...

Fortuna szekerén...

Nemrégiben interjút készí-tettünk a sorsjegyvállalat, a Mifal Hápajisz főtájtikrával. Elmondotta, hogy egy bizo-

nyos gazdasági elmélet sze-rint éppen a válság idején mutat emelkedő tendenciát a sorsjegy-vállalatok bevétele. Ez — szerinte — bizonyos mértékben be is igazolódott, amennyiben a Mifal Hápajisz kliensei állandó emberek, a-lik nem alkalmilag, hanem minden héten megvásárolják a sorsjegyet. Erre még mun-donkánálküliség idején is meg-van a költségvetés. Sőt, ab-ban a reményben, hogy kilá-bálnak privát kis gazdasági válságukból, több sorsjegyet vesznek.

Beszélggettünk az egyik is-mert, esküvők, bármicvák és hasonló családi ünnepélyek rendezésére szolgáló nagy tel-avivi terem tulajdonosával. Kijelentette, hogy az üzlet-forgalom nála nagymértékben csökkent. Az emberek a ren-delkezésükre álló pénzt fény-es esküvők helyett inkább kelengye, berendezési tár-gyak, lakás vásárlására fordítják és a középosztály tag-jainak nagyrésze megelégszik a szűkebb, családi körben megtartott esküvővel. Eset-leg külföldi utazásra fordít-ják az eredetileg esküvői szer-

tartás finanszírozására szánt összeget. Egyre gyakrabban látunk a sajtóban szerény, két-, vagy négy incses há-zassági hirdeményeket, ame-lyek utolsó mondata így hang-zik: „Az esküvőt meghitt, csa-ládi körben tartottuk meg.”

Ezzel szemben kissé meg-lepő, hogy az ajándéktárgyak vásárlása jóformán semmivel sem csökkent. Az izraeli ro-kon, barát, ismerős tudja a kötelességét és családi ünne-pések, vagy egyszerű baráti látogatás alkalmával is — ugyanúgy, mint a multban — elviszi a bonboniert, a virág-csokrot, a kisebb-nagyobb ajándéktárgyat. Az a tudat, hogy adni kell a külsőségek-re, nem vezett ki az izraeli polgárból a „mitun” eredmé-nyeképpen sem.

Megemlítettük az előbb, hogy gyakran látunk házasa-gi hirdetéseket a lapokban, amelyek arról tanuskodnak, hogy az esküvő szük családi körben zajlott le. Ezzel kap-csolatban nem érdektelen az a tény, hogy az izraeli napi-lapok hirdetésekből eredő be-vételei az utóbbi időben ag-jak az eredetileg esküvői szer-

Riport a vakok országos kultur-központjából

A TELJES BIBLIA — HANGSZALAGON

Hétezer kötetes könyvtár, folyóirat, tankönyv-szolgálat, lakás-kölcsön, klub-élet a vakok számára

Közeledik chanuka, a fény ünnepe. Az izraeli társada-lom a világtalanok problémái felé fordul. Az idei országos gyűjtőakciót sajtófogadás vezette be. A vakokat gyámoltó egyesület ezúttal a natanjai országos kultúrközpontba hív-ta meg az újságírókat.

Tizenöt évvel ezelőtt lát-tak munkához. Akkor fektet-ték le a Braille-írásos könyv-tár alapjait. Ma több mint hétezer kötet elégti ki az izraeli világtalanok mohó szellemi éhségét.

Ebben a könyvtárban nincs olvasási díj. Megírja pontos címét a vak ember, közli, hogy milyen művek érdeklik, s az önkéntes könyvtárosok folyamatosan küldik számá-ra az olvasnivalót. Portó-mentesek a küldemények, mert az izraeli posta bér-mentve hozza-viszi a vaskos köteteket.

Önkéntes, melegsívű em-berek másolják hangyaszor-galommal ezeket a műveket. A jelentkezőt előbb megta-nítják a Braille-írásra, aztán ellátják munkával. Regénye-ket, szindarabokat és tan-könyveket másolnak. Valaha egyedi példányok készültek csupán a tapintható betűk folyamából, manapság ügyes eljárással — nagy nyomású készülék segítségével — a másolatok százait készíthe-tik el, tehát az első példány a matrica szerepét tölti be. plasztik lapokra másolják, vagyis további előny, hogy nem kell „rongyosan” olvas-ni, mint a papír-könyveket.

Kik vállalkoznak erre az önkéntes munkára? Az iz-rraeli társadalom minden ré-tegében akadnak nemeslelkű emberek, akik napi egy-két órát szívesen áldoznak a domború-írásra. Még a börtönökben is vannak Braille-másolók, akik pontosan, lelki ismeretesen végzik a mun-kát.

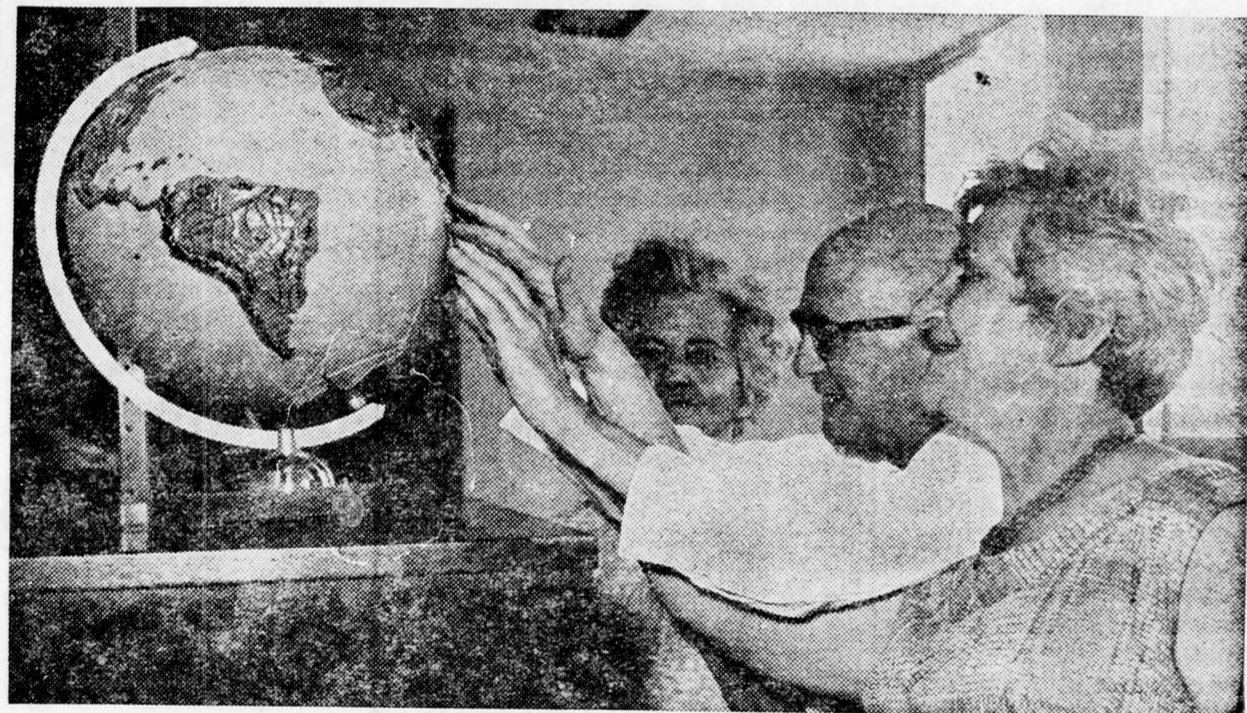
A sokszorosítás lehetősége révén ma már minden vak gyereket ellát az intézet meg-felelő tankönyvekkel. Ez meg is látszik az előmenetelükön. Négy-öt világtalan diák az egyetemi padosorokba is elju-tott. Őket is segítik a leg-fontosabb tankönyvekkel, a-melyeket átültettek Braille-írásukra.

MAJDNEM HÉTEZER ÓRA

A magnetofon elterjedése új távlatokat nyitott a va-kok számára. Világszerte

alakítják és bővítik a hang-szalag-tárakat. Regényeket, szórakoztató és ismeret-bő-vítő anyagokat rögzítenek magno-szalagra, s a könyv-tár rendszere szerint küldik el az „előfizetőknek”. Ez a szolgálat is teljesen ingyene-s.

A natanjai országos kultúr

Tapintható földgömb, amelynek segítségével helyes földrajzi képeket alakíthatnak ki a világtalanok

központ összesen 1870 órá-s anyagot tárol zsúfolt polcain. Legnagyobb szabású — és leg-keresettebb — anyaguk a Biblia.

Az ország egyik legna-gyobb szó-művésze, Jehosua Bertonov hangszalagra mon-dta a Bibliát. Az első betűtől az utolsóig. Hatvannégy óra alatt hallgatható végig. Van-nak, akik módszeresen, a Teremtés könyvétől a Króni-kák Könyvéig kérik, hogy meghallgathassák ezt a pél-dátlan kulturális vállalko-zást, mások csak bizonyos részletekre tartanak igényt.

280 fontba kerül a készü-lék, amelynek segítségével meghallgathatják a hangszalagokat a világtalanok. Aki-nek kevés a pénze, azt ár-engedménnyel és kölcsönrel segítik hozzá.

Más vonatkozásban is se-

gíti az egyesület a vakokat anyagilag. Házasságuk alkalmával megrendezik a la-kodalmat, kamatmentes köl-csönt szereznek a lakáshoz és később, a babakelengyé-hez.

EGY CSOMAG GYERTYA, DE INKÁBB KETTŐ

A fiatal vak anyák számá-ra tanfolyamokat szervez-nek, megtanítják őket a gyer-mekápolás színjára-binjára, hiszen a szociális nővér leg-feljebb egy-két órát tölthet

Honnan van pénz mindere-re? A vakokat gyámoltó szervezet vezetősége elmon-dotta, hogy „fordított” köl-tségvetéssel dolgoznak. Annyi pénzt költenek, amennyi ép-pen van. Segíti őket a nép-jóléti minisztérium is, de be-vételeik zöme hazai és kül-földi emberbarátok adomá-nyaiból ered. S az adomány-nak az a természete, hogy hol csurran, hol cseppen...

Az izraeli társadalom a fény ünnepén, chanukakor azokra gondol, akiknek szá-

naponta ott, s csak a legne-hezebb munkákban segítheti az anyát.

Arról is gondoskodik a szervezet, hogy klubok léte-süljenek a világtalanok szá-mára, ahol egymás között le-hetnek, szórakozhatnak, ze-nét, előadásokat hallgathat-nak. Lemezről, magnóról, vagy meghívott előadó ré-vén.

Saját folyóiratot is kiad a vakokat gyámoltó egyesület, „Hálápid” — A fátyla — a címe. Saját munkatársai nin-csenek, az izraeli és a világ-sajtó legérdekesebb cikkeit veszik át és fordítják le Braille-betűkkel. Mert a vak embert is érdekli a nagy-világ minden érdekessége. Azonos problémák foglalko-ztatják őt is, mindegy az, hogy a szemével, vagy az ujjá hegyével olvas az ember.

mára nem lobognak az apró, színes gyertyák. Akinnek életébe csak megfeszített összefogással lehet belopni a szellem fényét. Es ehhez pénz kell. Sok pénz.

Sajátságos módszerrel gyű-jtik össze. A szervezet cha-nukai gyertya-csomagokat juttat el az iskolákba. A diá-kok hazaviszik, s megkérik szüleiket, hogy küldjenek érte néhány fontot a világt-alanok számára. A pénzből bővítik a könyvtárat, újabb hangszalagok kilométereit vásárolják, újabb klubokat alapítanak, tanszereket vá-sárolnak a vak diákoknak.

Nem is lenne teljes az ün-nep, ha érzéketlenek mara-dnánk a fény nélküli világban élő emberek problémája iránt.

b. p.

Mi lesz veled, Mansie?

200 család problémája - és a megoldás

Elkeseredett idegháboru folyik az Amidár és a jaffai Mansie-negyedben lakó 200 család között. Egyenlőtlen küzdelem ez, ahol az általában nincstelen, sokgyerekes családok ellen „harcol az ország legnagyobb háztulajdonos vállalata, amely mögött az „apotropusz”, az Elhagyott Javak Kormánybiztsága, tehát maga az állam húzódik meg.

Néhány évvel ezelőtt, amikor a rozoga házak beomlása, az állandó árvizek nyomán a napilapok állandó „kliense” lett a Mansie, mintegy ezeröttszáz család lakott ebben a javarészt romos házakból álló negyedben, amelynek egy részét, a függetlenségi háború idején, Jaffa elfoglalásával egybekötött akció során robbantottak fel a zsidó harcosok.

Miután az arabok kiűrtették Jaffát, a tűzvonalból menekült családok, főleg új olék költöztek be az üresen álló helységekre. A legrosszabb lakások a tengerparti negyedekben voltak és vannak: az Adzsámi-ban (Jaffa óvárosa, a kikötőtől délre van s ennek egy része volt a hírhedt „Setách hágádol”, amelyet lebontottak), a Mansie-ben (a jaffai rendőrség, az Óratorony, a Hámered utca, a Chássán Bek meccset és a tenger között) és a Chássán Bek negyedben (a Kerem Hátminim negyedétől délre, a meccset környéki házessoport).

PROBLÉMA SZÜLETIK

Egy nap megszületett a telavivi „City” építésének terve. Az elgondolás szerint a Mansie-negyed helyén épül fel Tel Aviv modern kereskedelmi, kulturális és adminisztrációs központja, amelynek építésére nemzetközi pályázatot hirdettek meg. Aranybánya lesz tehát a romokból, az odukból, a lakásokból és az üzlethelyiségekből. Legalábbis azt hitték a naiv lakosok, hogy egy szeltnyi nekik is jut a torta-ból.

Elkezdődött a lakók kitelepítése. Amikor a bérlők viszszautasították a felajánlott nevésegesen alacsony lelépési díjakat, az Amidár súlyos nyomást gyakorolt a bérlőkre, akikhez érvényes bérelti szerződés fűzte. A nyomás legjellemzőbb példája a következő: A kiűrtett lakásokat és házakat nyomban lebontották, méghozzá bulldozerek segítségével. A nehéz gépek természetesen megmozgatták az épület alapjait és a támfal nélkül maradt házak és lakások falai megrepedtek, lesüllyedtek. Néhány záporos és ezekben a „levegőben lógó” lakásokban nem lehetett megmaradni. A szándékosságra jellemző, hogy ahol az Amidárnak sikerült egész házsorokat kiköltöztetnie, ott ma is állnak a lezárt üres házsorok és lakások.

VAN MEGOLDÁS

Tavaly még 10-18 ezer font lelépési díjat is fizetett Amidár — mondja a lakosok képviselője — ma azonban már nem hajlandó a vállalat 6000-8000 fontnál többet fizetni. Sőt, július-augusztus óta egyáltalán nem hajlandó lelépési díjról tárgyalni. Ugyáltszik arra számítanak, hogy elég volt a szenvedésből és az első téli árvíz után, mint a kiöntött ürgék fejvesztetten fogunk menekülni. Ebben pedig határozottan tévednek — teszi hozzá harciasan.

— Miként látja a negyed akció-bizottsága a kérdés gyors és mind a két félt egyaránt kielégítő békés megoldását? — kérdezzük.

— 200 olyan családot van szó, amelyeknek sürg van meg a napi betevő falatjuk. Ha lett volna módjuk már régen elköltöztek volna innen valami kulcspénzes vagy szabadbéri (értsd magasbéri) lakásba. Jaffa déli részén, főleg a Nuzha-negyedben tucatjával állnak az Amidár tulajdonában lévő üres lakások.

— Az esti órákban beszélgetünk a szegények közötti közös akció-bizottságának vezetőjével és elhatároztuk, hogy azon nyomban utána járunk a panasznak.

Feltesszük az egyik lakónak a sablonos kérdést: Miért nem akar elköltözni?

— Nem lehet, ádon! Hat-ezer fontot akarnak adni a lakásért. Milyen lakást lehet kapni azért a pénzért? Sikun? Havi 150 fontból nem lehet három gyereket etetni, ruházni és máskántát fizetni.

200 család él ilyen és ehhez hasonló körülmények között. Nyomor, fojtogató szegénység és kilátástalanság.

Irta: Fuchs Ávrám

lenül tudtuk meg, hogy mi a pontos címe. A családfő csavargyárban dolgozik, napi-béré: bruttó 12 font.

Az Amidár tisztviselő szíve is megesejt a szerencsétlen családon, mert a társaság 15 ezer font lelépési díjat kínál fel. Tációok el akarták fogadni az összeget, amelyből Jaffa tulsó végében akartak lakást bérelni egy arabtól.

Amikor az Amidárban megtudták, hogy „arab lakást” akarnak venni Távitoók, kijelentették, hogy erre a célra csak 10 ezer fontot hajlandók fizetni. Tízezerért azután az arab sem akarta adni a lakást...

AKIK NEM AZ AMIDARTOL BÉRELK A Kohén-család, a Jesivát Váluzin utcából nem tartozik a szociális esetek közé. A családfő segédrendőrként dolgozik és közel 500 fontot ke-

lenül tudtuk meg, hogy mi a pontos címe. A családfő csavargyárban dolgozik, napi-béré: bruttó 12 font.

Az Amidár tisztviselő szíve is megesejt a szerencsétlen családon, mert a társaság 15 ezer font lelépési díjat kínál fel. Tációok el akarták fogadni az összeget, amelyből Jaffa tulsó végében akartak lakást bérelni egy arabtól.

Amikor az Amidárban megtudták, hogy „arab lakást” akarnak venni Távitoók, kijelentették, hogy erre a célra csak 10 ezer fontot hajlandók fizetni. Tízezerért azután az arab sem akarta adni a lakást...

AKIK NEM AZ AMIDARTOL BÉRELK A Kohén-család, a Jesivát Váluzin utcából nem tartozik a szociális esetek közé. A családfő segédrendőrként dolgozik és közel 500 fontot ke-

lenül tudtuk meg, hogy mi a pontos címe. A családfő csavargyárban dolgozik, napi-béré: bruttó 12 font.

Az Amidár tisztviselő szíve is megesejt a szerencsétlen családon, mert a társaság 15 ezer font lelépési díjat kínál fel. Tációok el akarták fogadni az összeget, amelyből Jaffa tulsó végében akartak lakást bérelni egy arabtól.

Amikor az Amidárban megtudták, hogy „arab lakást” akarnak venni Távitoók, kijelentették, hogy erre a célra csak 10 ezer fontot hajlandók fizetni. Tízezerért azután az arab sem akarta adni a lakást...

AKIK NEM AZ AMIDARTOL BÉRELK A Kohén-család, a Jesivát Váluzin utcából nem tartozik a szociális esetek közé. A családfő segédrendőrként dolgozik és közel 500 fontot ke-

lenül tudtuk meg, hogy mi a pontos címe. A családfő csavargyárban dolgozik, napi-béré: bruttó 12 font.

Az Amidár tisztviselő szíve is megesejt a szerencsétlen családon, mert a társaság 15 ezer font lelépési díjat kínál fel. Tációok el akarták fogadni az összeget, amelyből Jaffa tulsó végében akartak lakást bérelni egy arabtól.

Amikor az Amidárban megtudták, hogy „arab lakást” akarnak venni Távitoók, kijelentették, hogy erre a célra csak 10 ezer fontot hajlandók fizetni. Tízezerért azután az arab sem akarta adni a lakást...

AKIK NEM AZ AMIDARTOL BÉRELK A Kohén-család, a Jesivát Váluzin utcából nem tartozik a szociális esetek közé. A családfő segédrendőrként dolgozik és közel 500 fontot ke-

lenül tudtuk meg, hogy mi a pontos címe. A családfő csavargyárban dolgozik, napi-béré: bruttó 12 font.

Az Amidár tisztviselő szíve is megesejt a szerencsétlen családon, mert a társaság 15 ezer font lelépési díjat kínál fel. Tációok el akarták fogadni az összeget, amelyből Jaffa tulsó végében akartak lakást bérelni egy arabtól.

Amikor az Amidárban megtudták, hogy „arab lakást” akarnak venni Távitoók, kijelentették, hogy erre a célra csak 10 ezer fontot hajlandók fizetni. Tízezerért azután az arab sem akarta adni a lakást...

AKIK NEM AZ AMIDARTOL BÉRELK A Kohén-család, a Jesivát Váluzin utcából nem tartozik a szociális esetek közé. A családfő segédrendőrként dolgozik és közel 500 fontot ke-

lenül tudtuk meg, hogy mi a pontos címe. A családfő csavargyárban dolgozik, napi-béré: bruttó 12 font.

Az Amidár tisztviselő szíve is megesejt a szerencsétlen családon, mert a társaság 15 ezer font lelépési díjat kínál fel. Tációok el akarták fogadni az összeget, amelyből Jaffa tulsó végében akartak lakást bérelni egy arabtól.

Amikor az Amidárban megtudták, hogy „arab lakást” akarnak venni Távitoók, kijelentették, hogy erre a célra csak 10 ezer fontot hajlandók fizetni. Tízezerért azután az arab sem akarta adni a lakást...

AKIK NEM AZ AMIDARTOL BÉRELK A Kohén-család, a Jesivát Váluzin utcából nem tartozik a szociális esetek közé. A családfő segédrendőrként dolgozik és közel 500 fontot ke-

lenül tudtuk meg, hogy mi a pontos címe. A családfő csavargyárban dolgozik, napi-béré: bruttó 12 font.

Az Amidár tisztviselő szíve is megesejt a szerencsétlen családon, mert a társaság 15 ezer font lelépési díjat kínál fel. Tációok el akarták fogadni az összeget, amelyből Jaffa tulsó végében akartak lakást bérelni egy arabtól.

Amikor az Amidárban megtudták, hogy „arab lakást” akarnak venni Távitoók, kijelentették, hogy erre a célra csak 10 ezer fontot hajlandók fizetni. Tízezerért azután az arab sem akarta adni a lakást...

AKIK NEM AZ AMIDARTOL BÉRELK A Kohén-család, a Jesivát Váluzin utcából nem tartozik a szociális esetek közé. A családfő segédrendőrként dolgozik és közel 500 fontot ke-

lenül tudtuk meg, hogy mi a pontos címe. A családfő csavargyárban dolgozik, napi-béré: bruttó 12 font.

Az Amidár tisztviselő szíve is megesejt a szerencsétlen családon, mert a társaság 15 ezer font lelépési díjat kínál fel. Tációok el akarták fogadni az összeget, amelyből Jaffa tulsó végében akartak lakást bérelni egy arabtól.

Amikor az Amidárban megtudták, hogy „arab lakást” akarnak venni Távitoók, kijelentették, hogy erre a célra csak 10 ezer fontot hajlandók fizetni. Tízezerért azután az arab sem akarta adni a lakást...

AKIK NEM AZ AMIDARTOL BÉRELK A Kohén-család, a Jesivát Váluzin utcából nem tartozik a szociális esetek közé. A családfő segédrendőrként dolgozik és közel 500 fontot ke-

lenül tudtuk meg, hogy mi a pontos címe. A családfő csavargyárban dolgozik, napi-béré: bruttó 12 font.

Az Amidár tisztviselő szíve is megesejt a szerencsétlen családon, mert a társaság 15 ezer font lelépési díjat kínál fel. Tációok el akarták fogadni az összeget, amelyből Jaffa tulsó végében akartak lakást bérelni egy arabtól.

Amikor az Amidárban megtudták, hogy „arab lakást” akarnak venni Távitoók, kijelentették, hogy erre a célra csak 10 ezer fontot hajlandók fizetni. Tízezerért azután az arab sem akarta adni a lakást...

AKIK NEM AZ AMIDARTOL BÉRELK A Kohén-család, a Jesivát Váluzin utcából nem tartozik a szociális esetek közé. A családfő segédrendőrként dolgozik és közel 500 fontot ke-

lenül tudtuk meg, hogy mi a pontos címe. A családfő csavargyárban dolgozik, napi-béré: bruttó 12 font.

CHORIN ÁRON

A magyar zsidó reform-mozgalom atyjának kétszázadik születésnapja alkalmából

Kétszáz évvel ezelőtt, 1766-ban, Morvaországban született és 1844-ben Aradon halt meg. Működése azonban nem csak saját korára vonatkozott, de kihatott a halála utáni évtizedekre is. Ő volt Magyarországon az úgynevezett reform-mozgalom és ezen a révén a másfél évszázadon át tartó kultúrharc beindítója, amely a konzervatív és a modernebb felfogású zsidó tömegek között dult.

A németországi Mendelssohn Mózes, általában a felvilágosodás és a németországi reform-mozgalom és a francia emancipáció nyomán indult el a zsidó vallást megreformáló útjára Chorin Áron.

Érdekesnek tartjuk megjegyezni, hogy tanulmányait a vallásos nagymartoni jesivában kezdte el és a szentlelkű Landau Ezekiel pragai főrabbinak is tanítványa volt, úgyhogy a hagyományokkal szakító, a rituálékat és a rabbinikus törvényeket sok filozófiai kritiká-

val illető és tüzzel-vassal újító Chorin Áron csak későbbi éveiben vállalta magára a „hitújító” és a magyar zsidóság békéjét kétségbeesésben át meg- bontó kétes értékű szerepét.

A francia forradalom évében, 1789-ben választották meg Arad főrabbinjának. Ott működött egész életén át, ott írta a tudományos műveit és a megyei hatóságoknál is nagy népszerűsége tett szert, valószínűleg éppen a vallásos rituáléval szembehelyezkedő magatartása révén. Ő szervezte meg Arad számára a királyi engedélyt a templom építésére, sőt, egy felekezeti iskola felállítására. Az aradi volt az első magyarországi orgonás templom.

A magyar zsidóságon belüli való harca akkor kezdődött el, amikor későbbi legnagyobb ellenfelével, Ráv Mordecháj Binéttel, a nikolsburgi, morvaországi főrabbi szállt szembe. A nikolsburgi főrabbi élesen elnevezte az akkori európai zsidó nyilvánosság előtt Chorin reformáló szándékait és követelését, hogy a zsidóság vallási szokásaiban és hagyományaiban is a környezetéhez kell asszimilálódjon.

Chorin Áron az 1825-ben megnyitott első reform-országyűlés elő beadványt terjesztett, amelyben szintén a vallási hagyományoktól való elszakadást hirdette és egyben a különféle hitközségi illetékekből befolyt összegekből vallási alap létesítését sürgette, amelyből egy rabbiképző főiskola fenntartását akarta elérni. Ugyanakkor országos zsidó konzisztóriumot is fel akart állítani, amelynek tagjai fizetésüket ugyanebből az alapból húzták volna.

Chorin Áron reformra törekvő munkásságával nemcsak a magyarországi, hanem az európai vallásos zsidóságot is maga ellen hangolta, amelynek tömegei névét hosszú évtizedek után is megvetéssel emiegették. Emellett meg kell mondani, hogy kitűnő szónok volt, aki a világi hatóságok körében nagy népszerűsége tett emiatt szert, több haladó szellemű hitközség is a rabbizék betöltésére hívta meg. Így nem csoda, hogy halála alkalmából az akkori magyar lapok, köztük elsősorban a „Honderül”, életéről és munkásságáról a legnagyobb elismeréssel emlékeztek meg.

Mozgalmának és családjának a sorsa is majdnem mindenben megegyezett s nagyevü németországi reformátornak, Mendelssohn Mózesnek a mozgalmával és sorsával. Gyermekei és unokái már mint keresztény hitretért, országosan ismert iparmágnások voltak ismeretek Magyarországon. Unokája, ifjabb Chorin Ferenc, a pesti Kereskedelmi Bank és a salgótarjáni közsébnánya főreiszvényese, a rosszemlékű fehér terror atyjának, Horthy Miklósnak jó barátja, vadászpartnere volt.

Az Amerikában ez idő szerint divatban levő „reform-mozgalom” tulajdonképpen a dicstelenül kimúlt németországi és magyarországi mozgalom vérszegény vadhajtsa.

Herzlián kora reggel házhoz kapja

UJKELET

ha előfizet megbízottunknál: Strimberg, Szokolov 43.

DIOLEN

fashionable look at all times

Ruhák „Diolen”-ből gyapottal — elegáns, esodás kivitelezés, minden időben, minden nőnek.

A „Diolen” ruha vezet minőségben, szabásban és formában. Mindig üde, könnyen kezelhető és nem kell vasalni.

Diolen
cotton

©-Reg. Trade mark for Polyester Fibre "DIOLEN" with Cotton

Izraeli Hétköznapiak

írta: *Barilay H. H.*

A minisztercseré után

Az izraeli ügyvezető „kisalkotmány” megkönnyíti a mindenkori miniszterelnök dolgát a kormány személyi átszervezése tekintetében. Nem kell lemondania, vagy bizalmi szavazatot kérnie a Kneszettől, ha a kormány valamelyik tagja lemond és más személyt kell kineveznie helyébe. Mindez egyszerű bejelentés formájában megy keresztül az új miniszter az előzetes bizalom birtokában legezett tevékenységét megkezdheti tényleg.

Amit az ekkor történt. Az ellenzék ilyenkor magyarázatot kérhet, sőt vitát is tartanak a Kneszetben, de ennek a keretében nem történik más, mint helyes vagy helytelen vélemény-nyilvánítás a változás okai, vagy várható eredményei fölött.

Ilyen könnyű dolga volt Lévi Eshkol miniszterelnöknek most is, amikor az új gazdasági politika végrehajtásának közepette lemondott Chájim Cádok ipar- és kereskedelmi miniszter, a kormány egyik legfontosabb gazdasági tárcájának viselője. A pénzügyminiszter után kétségtelenül az ipar és kereskedelem problémáinak irányítója a második ember a kormányban. Távozása szimpomatikus jelentőségű. Chájim Cádok azért távozott, mert nincs megelégedve az a módszerrel, ahogyan a kormány gazdasági nagyfőnöke, Pinchász Szápir pénzügyminiszter a gazdasági élet átszervezésének a munkáját irányítja.

Már kezdetben megmutatkozott az ellentét; annyit tudunk róla, hogy Chájim Cádok az export fokozását csak úgy látta elérhetőnek, ha kiviteli prémiumokat nyújtanak az exportáló iparoknak. Pinchász Szápir régi ellenzője a prémium-rendszernek, mint általában annak, hogy az állam a kelleltnél jobban támogassa az ipart, amelynek végre saját lábán kell megállnia és a sokszáz millió fontra rugó eddigi segélyek, garanciák, kölcsönök és más juttatások birtokában most már a termelés racionálisával és fokozásával igyekeznek ellátni az országát árval és ugyanakkor versenyképessé tenni magát a nemzetközi piacokon. Prémiumok helyett „serkentő intézkedésekkel” támogatják az exportot, amelyek közé a baráti államokkal kötött kereskedelmi szerződések kereteinek növelése, vámvédelem és hasonlókat tartoznak.

Pinchász Szápir annyira biztosnak hiszi politikája sikerét, hogy jövődöntéseket bocsátkozik a munkanélküliség és a kereskedelmi mérleg deficitjének várható csökkenésére, a nemzeti termelés fokozására, valamint az ipar reorganizálásának sikere felől.

Chájim Cádok nem osztotta ezt az optimizmust és lemondását többek között azzal is indokolta, hogy nem vállalhatja a felelősséget olyan ígéretért, amelyek szerinte nem alapszanak a reális tényeken. Lehetséges, hogy egy ilyen keserű nyilatkozatot a kiábrándulás diktál, főleg az amatti elkeseredés, hogy Pinchász Szápir mellett valóban nehéz lehet a második gazdasági átszervezésnek munkájában.

sonlóan, lemondott miniszteri tárcájáról az új politika elleni tiltakozásként, most csoportjával együtt éles ellenzék harcot folytat pártján belül Harold Wilson programja ellen.

Az analógia tehát adva van, de Lévi Eshkolnak ezen a téren is könnyebb a dolga, mert nem látszik valószínűnek, hogy Chájim Cádok aktív módon fellépne a Mápájban ellene, vagy mindenható pénzügyminisztere ellen.

Zeev Sáréf lett az új ipari és kereskedelmi miniszter; nemcsak hogy első alkalommal tagja a kormánynak, de még a Kneszetbe is csak az idén került be. Azelőtt minisztertanács államtitkár és az állami alkalmazottak felügyelője volt. Kinevezése mégsem találkozik ellenszenvvel, vagy bizalmatlansággal. Elveivel ragaszkodó, kitűnő embernek ismerik.

Vajon, ha átvette az ipar- és kereskedelmi miniszteriumot, ez azt jelentené, hogy teljes mértékben egyetért Pinchász Szápirral? Cádok azt állította, hogy Szá-

pir túlságosan optimista, amikor azt igéri, hogy az ipar már a jövő évben húszezer új munkást fog befogadni és hogy a munkanélküliség veszedelme hamarosan elmúlik. Vajon Zeev Sáréf, elődjével ellentétben, bizik ebben a derűlátó előirányzatban?

Nem tudhatjuk, mert Sáréf, a maga száraz és szerény módján azt mondja, hogy nem nyilatkozhat programjáról, amíg meg nem ismeri tárcájának problémáit. De a helyzet és a rá váró teendők tanulmányozása mellett azzal is számolnia kell, hogy Pinchász Szápirral működik együtt és vele kell megtalálnia a közös nyelvet az égető kérdések sürgős rendezésére.

A gazdasági program megoldása a nagyközönség részéről mindenekelőtt a kormány iránti bizalmat követeli meg. Cádok lépésében sokan olyan szimptomát látnak, amely ezt a bizalmat megintatja. Lévi Eshkol kormányának, amely annyi megpróbáltatás után meggyőzően keresztül a belpolitika, a kül-

politika és a biztonsági stratégia terén, bizonyítania kell, hogy érdemes a lakosság bizalmára.

Még ezen a téren sincs nehéz dolga, hiszen ügyészülvén nem létezik komoly ellenzék, amely sok borsot törhet az orra alá. A legnagyobb ellenzéki blokk, a Gáchál életét a Chérut belső válsága teszi nehezzé. Igazi ellenzék csak egy van most, a Ráfi, amelynek nyilvólései igen gyakran teibbe találnak és fájók lehetnek. Gazdasági téren azonban a Ráfi sem számít komoly ellenfélnek, hiszen Ben Gurion fiataljai nem is olyan régen még ugyanezzel a Lévi Eshkol és Pinchász Szápirral együtt dolgozták ki a mostani gazdasági politikát; most, ellenzékben még csak nem is bírálhatják tiszta meggyőződéssel.

A kormánynak tehát könnyű dolga van, tág tere arra, hogy a Cádok kilépése miatt támadt bizalmi válságot áthidalja. Ha csak nem éri újabb nagy megrázkódtatás — mint például valamelyik koalíciós partner kiválása —, megvan a nyugodt három éve a gazdasági politika végrehajtására.

Zeev Sáréfnek azonban sürgősen meg kell tanulnia mesterségét, mert a három esztendő csak akkor elég, ha a kormány egységesen és gyorsan cselekszik a gazdasági nehézségek legyőzése érdekében.

Szefárd miniszterkerestetik

írta: Kishont Ferenc

Ezekben a történelmi napokban nemegyszer előfordul, hogy az ember szemtanújává válik valamely forradalomnak és ő maga rem tud róla. Ime, most is példanélküli események játszódnak le tágult szemünk előtt: egy izraeli miniszter, aki még járni és beszélni tud, benyújtotta lemondását magas korára hivatkozva! Eskol miniszterelnök érthető megdöbbenéssel vette tudomásul Sitrit miniszter bejelentését és ettől a perctől kezdve felelőtlen elemek suttogó hadjáratot indítottak a rendőrmisztérium ellen:

— Schol a világon nincs már rendőrmisztérium — uszítanak ezek a felelőtlen elemek — itt a soha vissza nem térő alkalom a felszámolására...

Ezek a felelőtlen elemek csak egy dologról feledkeznek meg: hogy ez az egyetlen ország a világon, amelyben a rendőrség az állami költségvetés 42 százalékát fedezi. Nyílt titok, hogy a raportok rendszeres áramlása nem csökkent az új gazdasági politika bevezetésével, sőt az ifjuság továbbra is a közlekedési rendőrség zászlaja alá tömörül, különösen amióta megszüntették azt a lenyenes rendelkezést, mely szerint a rendőrlányoknak lehetőleg csinosoknak kell lenniük és ma már módjában van a sorsüldözött fehérepeknek is a zoknit a tetszetős rendőrcipellőre tűrni.

Világos tehát, hogy a probléma nem az ország legrentábilisabb hivatalának a felszámolása, hanem egy megfelelő új miniszter felkutatása, aki biztosítaná a nagysikerű intézmény fennmaradását a további 60 esztendőre.

Nem könnyű feladat ez, kérem. Sitrit miniszter kiválóan betöltötte hivatalát az elmúlt 103 évben, soha nem veszekedett senkivel, nem bakafántoskodott és mindig jó osztályzatot vitt haza magaviseletből. Így tehát világos, hogy most egy hozzá hasonló illetőt kell találni. Elsősorban, természetesen szefárd származásúnak kell lennie az új rendőrmisztérium is. A rendőrmisztérium az egy szefárd minisztérium, haladó hagyományainknak megfelelően. Ha jól emlékszünk, a függetlenségi kiáltványban is van egy cikkely, hogy aszongya:

„Legyen a rendőröknek ezen minisztériuma pediglen a szefárd zsidóság tulajdona örökkön örökké, ámen.”

Igy tehát meg kell értenünk, hogy nem keleti származású rendőrmisztér ez olyan volna, mint egy pénzügyminiszter, aki nem kopasz. Valóságos abszurdum. A józan ész azt is diktálja, hogy ha már szefárd, akkor a lehetőségekhez képest legyen a jelölt is Tibériás születté, mint Sitrit volt. Továbbá ajánlatos, hogy 15 centiméter magas legyen cipő nélkül, összes haj, kék szem. Különös ismertetőjel: Ben Gurion a Lávon-ügy óta nem fog vele kezét...

A kutatások az új rendőrmisztér után lankadatlanul folynak az ország egész területén, akárcsak Tibetben, ahol tudvalevőleg a papság megvizsgál minden újszülöttet, hogy az ujjá állásából megállapítsák, ki legyen az új dalai láma.

Lapzártakor értesültünk, hogy Nesz Cionában felfedezték a kormány kiküldöttéi egy szefárd származású helyi droguistát, aki ugyszólván az összes követelményeknek megfelel, vagyis Tibériáson született, ősz és 155 centiméter magas, vagyis csak egy centiméterrel lépte túl a kormány által megállapított maximumot. Csak az gátolja meg rendőrmisztérre való azonnali kinevezését, hogy Ben Gurion még nem vonakodott vele kezefogni.

Már érintkezésbe léptek az öreggel ebben az ügyben és ha sikerül tőle egy vonakodást kiharozni, akkor a rendőrmisztérium fennmaradása biztosítva lesz és boldogan élünk, amíg meg nem halunk, mindnyájan, a közeljövőben.

gyelte a jelenetet. Lehetséges, hogy a titkosszolgálat, vagy az FBI embereiről volt szó — de miért maradt nyitva az a kérdés a Warren bizottság jelentésében? Sokan hallották a lövést erről a dombról. Miért nem állapítja meg a jelentés, mi volt ez a lövés —, ha ugyan egyáltalán eldördült.

„Egy elnök halála”

A jövő év elején jelenik meg Jacqueline Kennedy jóváhagyásával és támogatásával, William Manchester könyve „Egy elnök halála” címen, amely részleteket tár fel az elnök magánéletéből és pontosan írja a végzetes dallasi látogatás minden részletét. Az információ Jacqueline Kennedytől származik, aki férje mellett ült az autóban, a gyilkosság pillanatában és tulajdonképpen a legközelebb, leg-hitelesebb szemtanú. Jacqueline a Warren — bizottság előtt is megjelent.

Mindaddig teljes hallgatásba burkolózik a meggyilkolt elnök öccse és legmeghib-
tobb tanácsadója, Bobby

Kennedy, akit bátya politikai örökösének tekintenek. Ugy hiszik, hogy az ő birtokában vannak a halott bátyáról készült röntgen felvételek, amelyek egyébként bizonyára megmutattak William Manchesternek is, aki most írja az „Egy elnök halála” utolsó fejezetét.

Robert Kennedy igazságügyminiszter nem tudott együttműködni bátya utódjával, Lyndon Johnsonnal, elhagyta a kormányt, szenátor lett — és a demokráta párt jövőbeni vezetője. Amennyiben kiderül, hogy a Lyndon Johnson által személyesen kiválogatott és kinevezett bizottság, Johnson elnök ösztökölésére, elsiette és elhibázta Kennedy elnök halálának kivizsgálását, ez végeredményben emelni fogja Robert Kennedy politikai státusát Lyndon Johnsonnal szemben.

Egy nagy elnök halálának utóregészel meg három év után is hullámokat vernek a közéletben.

Az események margójára

Kennedy halálának rejtélye

írta: Arad Gideon

Az arlingtoni nemzeti temetőben kedden, november 22-én, a díszes koszorúk és szerény virágcsokrok hegye borította John Fitzgerald Kennedy sírját. Tiszteleinek és rajongóinak ezrei rótták le tiszteletüket, az elnök tragikus halálának harmadik évfordulóján.

Amerikában és a világ minden részén ma még jobban érzik és tudják, milyen súlyos veszteség érte az Egyesült Államokkal együtt az egész világot azon a napon, amikor a gyilkos golyó leterítette a fiatal elnököt.

De most, három év után, egyre többen, egyre gyakrabban vetik fel a kérdést: melyik gyilkosnak hány golyója? Három évvel azután, hogy Jack Ruby pisztolylövéllyel leterítette az elnök gyilkosát, a zavaros elméjű Lee Harvey Oswaldot, az emiatt elítélt Ruby ügye új-boli tárgyalásra került — de nem Dallasban, nem a gyilkosság színhelyén, ahol annakidején igen sokan jobban sajnálták a lelőtt gyilkost, mint a meggyilkolt elnököt, ahol a tömeg haragja nem Oswald, hanem Ruby ellen fordult.

Jó két évvel azután, hogy a Johnson elnök által kinevezett vizsgálóbizottság, amely Earl Warren, a Legfelsőbb Bíróság elnökének vezetése alatt működött, közölte a jelentését és megállapította, hogy Oswald volt a tettes — alapos kétség uralkodik aziránt, vajon Oswald volt-e az egyedüli tettes? Mark Lane ügyvéd, aki eredetileg Marina Oswaldnak, a leterített gyilkos anyjának jogi képviselője volt, azóta is gyűjti az anyagot annak bizonyítására, hogy Oswaldon kívül még valaki lött az elnökre és egyáltalán nem bizonyos, hogy Oswald golyója okozta Kennedy halálát.

Mark Lane gondosan tanulmányozta a Warren bizottság által 26 kötetben összegyűjtött jelentéseket, tanuallomásokat, bizonyítékokat. Ennek alapján gyilkos kritikát gyakorol a bizottság munkája felett. Lane könyvet írt „Rohanás az ítélet felé” címen és most mutatta be az ennek alapján készült filmet. Lane nemcsak elfogultsággal, hanem feleletességgel is vádolja a bizottságot, amely nyolc hónapig vizsgálta a gyilkos

végül, Johnson elnök sürgétésére, elsietve lezárta a vizsgálatot, hogy jelentését még idejében kiadja az 1964 évi választások előtt.

Lane ellen is gyakran felmerült az elfogultság, a túlzások, az alaptalan vádaskodások kifogása. Eleinte felkarolta azt az állítást, hogy Oswald az FBI (federális nyomozóiroda) besugója volt, bár kétségtelenül kiderült, hogy ennek nem volt alapja. Sokkal nagyobb benyomást keltett a Harvard egyetem egyik zsidó hallgatójának, Edward Jay Epsteinnek a doktori disszertációra készült tanulmánya a Warren bizottság munkájáról. Epstein, akinek munkáját vezető jogászok nagy dicsőréttel említik, maga sem sejtette, hová vezet majd tanulmánya. A doktori disszertációból best-seller lett, amelyből kiderült, hogy a Warren bizottságban is megoszlottak a vélemények arról, hány merénylő lött az elnökre és hány golyó okozta halálát.

1.8 másodperc

A Warren bizottságnak csak több hónap után jutott birtokába a gyilkosság filmatáról készült amatőr filmfelvétel, amelynek elemzéséből kiszámították, hogy a gyilkos első és utolsó lövése között 1.8 másodperc telt el. Oswald puskájából ennyi idő alatt — mint gyakorolt céllövész — le tudott adni két lövést, de harmat nem. Az orvosi látélet szerint „feltételezhető”, hogy az első lövés, amely Kennedy elnök fejébe hatolt, átfurta az elnök torkát és továbbhaladva megsebesítette az előtte ülő Connally texasi kormányzót. A második lövés az elnök testébe furódott.

Vannak szakértők, akik lehetetlennek tartják, hogy a puskagolyó ilyen uton haladjon és még súlyosan megsebesítse Connallyt. Arra következtetnek tehát, hogy nem két, hanem három lövés dördült el és külön-külön talált érte az elnököt és a kormányzót. Ebből az is következne, hogy a harmadik lövést nem Oswald adta le, akinek erre nem volt ideje.

Lehetséges, hogy a Warren bizottság nézete a helyes. Sajnos, a bizottság elmulasztotta ennek a rendkívül fontos pontnak a teljes, minden kétséget eloszlató tisztázását. Hihetetlennek látszik, hogy a bizottság elmulasztotta a halott elnökről készült röntgen felvételek megvizsgálását, bár ezekből valószínűleg meg lehetett volna állapítani, milyen uton haladt a gyilkos golyó.

A haldokló Kennedy elnökön a dallasi kórházban műtétet hajtottak végre, felnyitották a golyó által szét roncsolt torkát, hogy levegőhöz jusson. Emiatt a későbbi boncolást végző más orvosok nem tudták megállapítani, hogy az elnök torkán lövés volt, amelyen — állítólag — a gyilkos golyó elhagyta testét, hogy Connally karjába furdjon. Ezért a boncolási jelentést később kijavították és ez is félreértésekre adott okot.

Az orvosi megállapítások nem tisztázták teljesen a golyó irányát és maga Connally kormányzó, valamint felesége, aki mellette ült, meg vannak győződve arról, hogy nem egy és ugyanazon lövés érte Kennedyt és Connallyt.

Lövés a dombról

Ennél még furcsább egy másik mulasztás. Több tanu azt vallotta, hogy az elnök autókaraván útvonala mentén egy kis füves dombocskán egy lövés dördült el a gyilkosság percében és aztán három férfit láttak onnan elsietni, kik autót távoztak. A bizottság csupán annyit mondott, hogy ennek az incidensnek nem volt kapcsolata a gyilkossággal. Epstein tanulmánya kiderítette, hogy nem is folytatnak beható vizsgálatot.

Egy időközben elhunyt tanu, akinek a bizottság nem tanusított fontosságot, elmondta, hogy látott ezen a dombon egy fehéringes férfit és a gyilkosság pillanatában onnan hallotta a lövés zaját, sőt felvilanást is látott, majd egy rendőr pisztollyal kezében rohant arafelé, de rövidesen visszafordult, a fehéringes pedig két más férfi társaságában autóból ült és elhajtott. Ezt egy másik tanu is megerősítette, aki még halálát megelőzően

N
anak
51
izzel-vassal
csak ké
állalta ma
és a ma
ékéjét ké
át meg
szerepét,
daom évé
álasztottak
jának. Ott
életén át,
ányos mű
hatóságok
szertüségre
zínüleg ép
rituáléval
magatar
erezte meg
királyi em
építésé
zeti isko
Az aradi
nyarországi
óságon be
kor kezdő
ésőbbi leg
lével, Ráv
tel, a ni
országi fő
szembe. A
abi élesen
pri európai
ág előtt
szándékait
ogy a zsi
zokásaiban
ban is a
il asszimi
z 1825-ben
reform-or
beadványt
nyben szin
yományok
ást hirdet
a különfé
kekből be
vallási
ürgette, a
biképző fő
át akarta
or országos
mot is fel
amelynek
agyanch
zták volna.
formra tö
nászági, ha
állásos zsi
ellen han
főmegei ut
zedek után
emiegettek.
il mondani,
ok volt, a
ágok köré
sűrésre tett
bb haladó
g is a rab
hívta meg,
hogy halála
akkori ma
tik elsősor
l”, életéről
l a legna
el emlékez
és család
s majdnem
egyezett a
országi re
Mendelssohn
hozalmával
ermeiket és
keresztény
osan ismert
lta ismer
agon. Uno
rin Ferenc,
elmi Bank
a közszénbá
e, a rossz
rror atyjá
kósnak jó
rs és kár
n ez idő
levő „re
tulajdon
enül kimult
magyaror
vérszegény
ián
ggel
kapja
ET
-et
zet
nknál:
kolov 43.

RAQUEL WELCH — a hollywoodi „csillaggyár” legújabb terméke

A mikor Raquel Welch — Hollywood szerint — „a világ legszebb lánya” — motorkerékpáros rendőrök kíséretében, mint valami királynő, berobogott az 1966-os cannesi filmfesztiválra, egy derék virágáru lány meglepetésében kiejtette kezéből a szekfűcsokrát:

— Eh be! — kiáltotta — neki sincs semmi vele többé, mint nekünk...

Ez talán igaz. De egy nemzetközi filmsztár mindenképp előtt egy kép, amely a tömegek képzeletvilágában él. Egy kép, amelyet fabrikálni lehet. Ahhoz, hogy valakiből filmsztárt gyártsanak, nem elég a szépség, a jó alak, vagy a mini-bikini. Nem szükséges hozzá Cleopatra orra, sem a milói Vénusz csipője. Elég az intelligencia — mások intelligenciája — és a pénz, sok dollár „made in Hollywood”. „Ügyeljen a pózra, a többi a mi dolgunk”, mondják a kaliforniai sztárgyárosok. De ez a „többi” — nem csekélység. A tapasztalat, a tudás, a képzelőerő kincstára és a publicitás művészi tökélye. Hány kezdő csillagocská hullott le, még mielőtt felérkezett volna a zenitre, csak azért, mert rossz stratégiát választott magának! Mert Hollywood tömve van új Pygmalionokkal, akik királynőket szeretnének csinálni virágáru lányokból. Szupersztárok nélkül a mozi nem ipar és nem üzlet. Csak művészet és mint ilyen is csak az utolsó. A mozi sorsa ezeken a ragyogó tündérekén áll vagy bukik, akik egyetlen szempillantásukkal a nézők millióit csábítják magukhoz. Hogy lépést tartson a TV gyilkos konkurrenciájával, a moziipar szuperprodukciókra kényszerül, amelyeket mind az öt kontinensre lehet exportálni. És kevés kivétellel (mint például Brigitte Bardot) minden sztár Hollywoodban születik.

A mozi metropolisza minden évben 8-10 millió dollárt irányoz elő egy esetleges sztár „felépítési” költségeire. Ennek az összegnek 90 százaléka kibótt pénz. Csak egy sztár a sok-száz jelölt közül, akik ismeretlenek maradtak. És mégis, a csillaggyártó gép makacsul működik továbbra is. A kasszasiker kulcsa a sztár és egy tökéletes új prototípus megdöntés minden eddigi rekordot.

Marilyn Monroe nincs többé. Liz Taylor elhagyasodott. Sophia Loren túlságosan független, illetve túlságosan függ Carlo Pontitól. Hollywood aggódik: az örsékváltást mindenáron biztosítani kell. A hollywoodi óriások, akiket Foxnak, Warnernek, vagy Zanucknak hívnak, csak egy dologtól rettegnek: a bevétel csökkenésétől.

Az idén Raquel Welch a fő favorit. Huszonnégy éves, 178 cm magas (vagyis 10 centivel magasabb Ursula Andressnél), mellbősége 98 cm. Raquel már megdöntött néhány rekordot: híres volt már, még mielőtt filmet látta volna. Az elmúlt tíz hónapban 92 európai és 16 amerikai revü cimláján szerepelt — csaknem mindig bikini-ben.

La Jollában született, Gregory Peck hazájában és bakfis kora óta, amikor kétrészes fürdőtrikót kezdett hordani, gyűjti a szépségversenyek koronáit. Csak kevesen tudják, hogy 1959-ben férjhez ment és két gyermeke van. Egy baleset, amit sikerült elfelejtenie. A gyermekeit elhelyezte a nagymamánál és a válás kimondása után — 1963 októberében — Raquel megérkezett Hollywoodba egy félóra repülőút után, turistaosztályon.

Krisztus előtt”. Raquel hanghordozása még nem tökéletes, hangját tehát „dublizozták” a filmben. Annál tökéletesebb a teste és arany színű bőre, amely általános csodálatot vált ki.

Bársonyosan síma test, egyetlen ránc, egyetlen karcolás sincs rajta. Raquel Welchet semmi sem hozza ki a sodrából. Nem rágja a körmeit, nincsenek idegrohamai. Életében csupán egyetlen fényképész zavart el (aki 15 ezer dollárt ajánlott fel egy akt-felvételeért. Ép testében ép lélek lakozik.

RAQUEL WELCH
(Bársonysima bőr)

— A receptem — mondja — a rendszeres munka és a rendszeres sport. És egyedül aludni éjszaka...

Raquel Welch 1-es számú riválisa Sharon Tate, akit Martin Ransohoff, a zseniális impresszárió fedezett fel. Ransohoff eddig félmillió dollárt költött rá és taktikája homlokegyenest ellenkezik Welchével. Teljes titokzatoság. Sharonnak, aki 23 éves, tilos pózolnia fényképezés előtt és nem szabad szóbaállnia újságírókkal. Az utcán, a színházban barna parókat visel, nehogy kitegye aranyzóke haját a profán tekinteteknek.

Sharon Tate a televízióban debütált. Egy mentolos cigarettá érdemeit kellett dicsernie. Mellreszívta a füstöt, mire köhögési roham lepte el és sírógörcsöt kapott. Tudniillik azelőtt soha életében nem dohányzott. Azonnal felmondtak neki, de Ransohoff, aki véletlenül a stúdióban tartózkodott, odasietett hozzá és vigasztalni kezdte. És még aznap lesterződött első szerepére.

A körömrágó lányok csoportjába tartozik s gyakori félelemérzetei ellen vitaminokat rágszál.

— S mindenkinek tetejében még kicsit ostoba is vagyok — mondja.

De vannak kompenzációk. Következő filmjében (Vámpírok gyilkosa) metelenül lesz látható egy fürdőkádban. A verseny Raquel és Sharon között még nem dőlt el.

De lehetséges, hogy ebből a versenyből egy harmadik fog győztesen kikerülni. A meglepetés az öreg Európából jöhet, pontosabban Bécsből. Ott született ugyanis Marisa Mell, aki 25 éves, 170 cm magas és 59 kilót nyom. Marisa a modern sportoló nő prototípusa, az, aki átlátszó nylon kombinójában már a következők évérezred nőjét szimbolizálja, s akivel minden igazi férfi hajlandó lenne felszállni a Holdba. Azonkívül jó színésznő is, ami nem is olyan nagy hátrány, mint mondják. A „Casanova 70”-ben debütált. Eddig négy csábító ajánlatot kapott Hollywoodból, de valamennyit visszautasított.

— Nem akarok tárgy lenni. Olyannak szeretem magamat, amilyen vagyok.

Marisa tudja, mit beszél. Egy szupersztár karrierje olyan utazás, amely gyakran rosszul végződik. Egy szupersztár elsősorban tárgy, később fogalom, de csak ritkán személy. Marisa nem

Bírósági jegyzetek

Bicska a bordák közt

Irta: Benedek Pál

Két örökös, meg a harmadik

Meghalt egy köztisztviselőben álló, anyagi értelemben is tehetősebb polgár. Végrendeletet nem hagyott hátra, az özvegy és a két fiu-gyermek a bírósághoz fordult, s határozati végzést kért. Formális eljárás előzi meg annak kiadását, s miközben az folyt, egy hölgy-látogató jelentette be magát az özvegynél.

A vendég 14 esztendősi fiacskájával érkezett, s miután kifejezte szívből jövő részvétét az özvegynak, aki harminc éves boldog, harmonikus házasság után elvesztette férjét, azonnal a tárgyra tért.

— Bejelentem az igényemet az örökségre. Persze, nem a magam, hanem a kisfiam nevében. Ő a megbolondult gyermeke. Akár a kegyed fia!

Kékköltőzöldül az özvegy, s magyarázatot követel. A vendég nem kérte magát, hanem előadta, hogy másfél évtizeddel ezelőtt romantikus szálak fűzték a férjhez, s kapcsolatuk gyümölcse a két féltetvérevel azonos jogokat követel.

A vendég foglalkozására nézve tanító, családi álláspontát tekintve pedig háromszor elvált asszony volt. Második és harmadik házassága között magán-órákat adott a most elhunyt férjének. Terhessége ötödik hónapjában egy távoli rokona feleségül vette de állítólag ez csak névházasság volt.

Mikor aztán megszületett a kisfiu, a férfi bizalmas telefon-értesítést kapott egy tel-avivi ügyvédől, s egy kávéházban találkoztak.

Ez az ügyvéd most tanucsként szerepelt a bíróság előtt:

— Úgyfelem, a tanítóno megbízásából „panaszt követeltem a gyermek részére. Igen nobilis magatartást tanusított X. ur. Mindenösszeget hajlandó volt fizetni, csak ne tereljük bírósági síkra az ügyet. A családi élet tisztaságát mindenek fölélt valónak tartotta, s én meg is kötöttem vele az al-

lut. Még a szerződéstől is eitekintettünk Ime, a nyugtát, haláláig fizette pontosan a megállapodás szerint...

— Miért ment férjhez, asszonyom? — kérdezte a törvényszéki bíró a hölgyet.

— Azért, mert tanítóno vagyok, s ha elvált asszonyként gyereket hozok a világra, az állásomba kerülhet. Volt egy távoli rokonom, megrögzött agglégény, akinek megessett rajtam a szíve. Feleségül vett, s néhány év múlva elváltunk. Azóta magányosan élek...

Házasságlevéllel és a fiu születési bizonyítványával igazolta az asszony, hogy tényleg a terhesség ötödik hónapjában állt a lakodalmi sátor alá a harmadik férjével.

A törvényszék ítélete elutasító volt.

— Nem jár a fiunak rész az örökségből, mert az ellenkezik a természetes atya szándékával. Ha földi javakat is akart volna hagyni erre a gyermekére, akkor rendezte volna tizennégy év alatt a státusát. Hogy neve legyen a gyerekeknek. Vagy legrosszabb esetben végrendeletit unon hagyott volna rá egy sarokházat.

— Am az apa azt akarta — folytatta a törvényszék — hogy a gyerek inkább maradjon szegény, de soha ne értesüljön megszületésének romantikus előzményeiről. Punctum.

Az anya lelkivilága viszont nem volt ilyen harmatos. Megfeleltette az elutasító határozatot és a legfelsőbb bírósághoz fordult. Ez volt az élete legkoszosabb lépése, mert a főbírók más nézőpont szerint vizsgálták meg a problémát:

— Tisztelni kell az elhunyt atya álláspontját, de még annál is fontosabb a 11 éves fiu érdeke. Miért lásson szűkséget, mikor testvérei, a két fiu minden jövedelmében dúsul? Részeseülnie kell a harmadik fiunak is az örökségből. Ez a legfelsőbb bíróság ítélete.

Te még jobbra hűlden babám...

Délelőtt tíz óra volt. Felöltözött férfi csörtetett be az egyik tel-avivi kerületi kapitányságra. Szóba sem állt az ajtónál posztoló izedesrel, a vizsgáti osztály vezetőjének szobájába robaont, s ezt mondta:

— Megerősözték a feleségemet!

— Mikor?
— Tegnap este!
— Honnan tudja?
— Éjszakai műszakban dolgoztam. Mikor reggel megjöttem, ezzel a hírrel várt az asszony.

— Hozza be a feleségét, tisztelt uram — így a rendőrtiszt.

Kihallgatták az asszonyt, aki a következőket mondotta:

— Tegnap este nyolc óra körül három éves kislányomat vacsoráztattam. Egyszer csak kopognak, egyik ismerősünk érkezett. Régi, kedves jóbarát. Nem tudta, hogy az uram éjszakai, feljött kicsit beszélgetni. Látta, hogy a gyerekekkel ajlódom, felajánlotta a segítségét. Végül is ő etette meg a gyereket. Utána együtt furdítottuk le, ott álltunk később az ágyánál, s erről arról diskuráltunk. Egyszer csak letepert a hitvesi ágyra és erőszakoskodni kezdett.

— Miért nem kiabált segítségért, asszonyom?

dezt. Könyörgéssel kezdte, hogy ne hagyjam el. Aztán fenyegetőzött. Azt mondta, hogy feljelent, rámfogja, hogy megerősözték. En mégis vettem a kalapot és elmentem. Mint lát-

Éhségstrájk és testvéri szeretet

Hárman voltak testvérek. Három fiu. A legöregebb 15 évvel idősebb volt, a kisebbek majdnem egyidősek.

A családi hagyomány szerint a legöregebb fiu átvette a korán elhunyt atya helyét a családban, irányította öccsei minden lépését. S a zsirjukon elősködött. Semmittevessel töltötte a napot, követelte, hogy elartsák. Több, mint tíz éven át ez így is történt.

De jött a gazdasági válság — vagy ahogy jobb magyar-zsidó körökben becézik, mitun alajos — a két testvér szeretete volna „leépíteni” a bátyjukat. Közölték vele, hogy a jövőben arca verejtékével kell megkeresnie a kenyerét, ahogy írva vagyon.

Hát hűlyének néztek engem? Most, a gazdasági válság idején ki vesz fel munkára? Hol adnak kenyeret, munkát? A jólétben jó voltan nektek, hogy rendben tartom a házat, s meleg ebéddel-vacsorával várak benneteket, mikor megjöttök a munkából? Majd ősszehuzzuk a nadrágszíjat és megéltünk abból a keveséből, amit hazahoztok. Volna szívetek az utcára tenni a tél beköszöntése előtt öreg bátyúkatokat?

Mit csináltak erre a fiatalabb testvérek? Megverték az öreget, hiszen a szép szó nem használt. Kézet emeltek az idősebbre, aki nem tűrt a lázadást. Hatósági segítséghez folyamodott. Rendőrségi, aztán bírósági ügy lett a dologból. Egy tel-avivi bírónő tárgyalta az ügyet. Meghatotta őt az öreg deres üstöke, s felszólította a

Házi ünnepek a kibucban

Irta: Dr. Sugár Gyula

Két szerény, de annál bensőségesebb házi ünnepség zajlott le a közeli napokban kibucunkban — Háogénben. Először, egy nagy család közös örömeivel köszöntötte a kibuc Sraga Weil festőművészsünnét abból az alkalomból, hogy a nemrégiben felavatott új Kneszet-épület bejárati kapujának díszítése névéhez fűződik.

A felszólalók Sraga művészi pályájának állandó emelkedéséről beszéltek, kihangsúlyozva komoly elmélyülését népművészetében, aminek maradandó hatása megmutatkozik csaknem valamennyi alkotásában. Részletesen ismertették a chavérok az új Kneszet, valamint a korábban épült Hilton szálló bejáratai díszítésének egyes motívumait, amelyek történelmi multunk emlékeit idézik.

Megható szavakkal köszönte meg a művész az üdvözlő szavakat, különösen munkái részletes elemzését, mert, mint mondotta, egyszeri futólagos megtekintéssel nem is lehet érzéklni mindazt, amit az ország „első” házában megörökíteni kívánt az utókor számára.

Majd kedélyesre fordítva szót — annak megvilágítására, hogy sok időbe telik, amíg alkotásának részletei átmennek a köztudatba — megemlítette, amit egyik ismerősétől hallott művével kapcsolatban.

ja, főhadnagy úr, betartotta a szavát...

A rendőrség áttette az iratokat az ügyszéphez. Törvényszék elé állították a férfit. Ott is előadta, amit a rendőrségen mondott, de a bíróság az asszony szavainak adott hitelt. Két éven hátrönbüntetésre ítélték a férfit.

Fellebbezett és a legfelsőbb bíróságon kereste az igazát. Meg is találta. Hátrönbüntetésre ítélték neki és felmentették.

Én, Csokonai S... nője, egy... tem csak... mát. Enne... művészetne... hetség előt... fejüket. Ne... vallásról. E... játászás kér... lémánk a... sülés és az... mái voltak... négy eszte... ceni Csok... Táncoltam... ben, zenés... most meg... apám, a m... met Jeruzs... — Várna... mertek De... már apám... lom. Kárm... bekerültem... együttésébe... iskolába já... gadám. A... belli ezt ki... nek tartott... — Mikor... gára? — 1950-b... „Szalmásö... melyet min... tettek. A... szőr filmen... zótérről. A... kij „Szaba... rettjében lé... szer adtuk... ismerő krit... meg, mi az... ben végleg... nai Színház... a Kossuth... épület lett... középe. — Anyag... dött ez a s... — Termé... sel, állami... ják fenn. — Hány... receni szin... — Kettő... gozata: ope... Minden dis... az épületen... a zenekar... a debreceni... zenekara... ban. — Csak... szerepeltek... — A Cso... hírnevére, lemző, hogy... nünket O... 1963-ban t... meghívásna... jában adtuk... garo házass... ját. Párma... tartottunk... ban egyet... pedett a tö... jelenre. A... előtt még m... a vaskam... célos lovag... vet, lovaika... holyokat eg... zár ki. Min... jének jár... sok szolgál... nek az ita... töink rend... fogadtak be... a Barilla t... Olaszország... tének hár... meg nekünk... tőtermet, ar... ezreit halme... degyik: „Ma... meglepetést... totta magát... olyan érzés... után még... Jaffa-naran... Titkos talál... rállel. Kármí-Vá... vett több al... gedi szabad... adásában. M... jánéji álom... gánybáró;... operában... legfőbb áll... volt a legna... — A tánc... gondolnia... 35—36 év... Ebben a ko... magukat a... nek, rendez... szervező tit... gusnak

A Hortobágytól - Dimonáig

D A L I A

Irta: Gervai Sándor

bemben volt. Az öcsém akkor a légierőnél szolgált. Nem bucsuzhattunk el egymástól. Azokban a napokban semmi értesítés sem jött tőle. Fezültség volt a határon. Érez- tük, hogy ő is „ott” van, ahol

VARNAI JUDIT

visszavágnak. Ebben a hangulatban nem tudtam elrepülni és itthagyni mindent. Az öcsémről volt szó. Vártam. Amikor a rádió újra megnyugtató híreket közölt, minden előzetes bejelentés,

értesítés nélkül megérkezett az öcsém. Epen, egészségesen. Sirtunk a viszontlátás öröme- től. És ekkor már nem tud- tam többet bucsu-könyveket ejteni. Az édesapám, a test- véreim, mind itt vannak. Ma- gához ölelt a család. Az ő házuk — az én házam. Az ő hazájuk — az én hazám...

— És a tervei? — Művészi, pedagógiai vonalon tovább folytatom Dimonán azt, amit elkezdtem Debrecenben. Balettre fogom tanítani ennek a születésben lévő városnak a gyerekeit. Hívtak ide. A szülők, akiknek tehetséges gyerekeik vannak. Barátok, akik a fejlődés jelét látják abban, ha Dimonán megjelenik az utcaon a plakátom: „Judit balett-stúdió.”

Igen. Ilyen is van. Megér- kezik Izraelbe egy sikeres multú táncosnő, aki nem me- nekült senki és semmi elől. Nem volt előle elzárva az ér- vényesülés útja. A szeretet tartotta vissza. A testvér- féltés és aggodás húzta le az égből a földre, amelyből a sors neki a legsivatagosabb részt juttatta. Debrecen — Dimona. A régi debreceni kollégák egy új nevet tanul- nak, amikor a borítékot cí- mezik: Dimona. És Judit ba- lettépítés dimonai növendékei sillabizálják az „angol-betűs” bélyegeket, amelyekre ez van rápecsételve: Debrecen...

Dália a legújabb ideál, az utolsó, a végleges, az áóság, kapáig tartó, de csak ré- szemről, az ő részéről, amint a továbbiakból kitűnik, nem.

Dáliával nagyon regényes volt a megismerkedésünk. A lépcsőházban történt. Dáliát megismerni és megszeretni a pillanat műve volt. Új la- kók voltunk mindketten. Ők a harmadik emeletre kerül- tek, mi meg az elsőre. Az el- ső napokban csak úgy közö- nyösen haladtunk el egymás mellett, illetve ő mellett, mert amint már jeleztem, ő haladt el énmeltemmel, mert ők laktak feljebb és csak úgy futólag láttam, amidőn a nyitott ajtó előtt elibe- gett.

Ez naponta több ízben megtörtént és az érzésem támadt, hogy ez kizárólag nekem szól. De különöse- ben nem érdekelt a dolog. Elmultak azok a romanti- kus idők, amidőn a férfi szí- ve mindjárt lángra lobban. De tagadhatatlan foglalkoz- tatott az ügy, erősen legyez- gette a húságomat.

Egy nyári alkonyaton azon- ban nagy fordulat állott be érzelmeim terén. Valami dol- gom volt a városban és a- hogy érezkedtem le a lép- csházban, a földszinten egy csomó hölgyet találtam, a- kik a lépcső alsó fokait fog- lalták el, előttük meg Dália

állott könyvvel a kezében, amelyet fordítva szorongat- tott.

Megálltam és percek mul- va bátorságot merítve, meg- kérdeztem az egyik hölgy- től, hogy a kultúra milyen intézményévé emelkedett lé- pcsházunk.

Igy tudtam meg, hogy ovodásdit játszanak és Dá- liát az óvónő, mert ő a leg- idősebb, szeptemberben már- gán chová-ba, kötelező ovo- dába kerül.

Egy darabig elbeszélget- tem a hölgyekkel, de különö- sen az óvónénivel, akinek, mint idősebb pedagógus, kol- léga, bizonyos pedagógiai fo- gásokat árultam el és köz- ben megfordítottam a kezé- ben lévő könyvet, amit ő rosszszéven vett tőlem és se- hogysé tudta felfogni, hogy mi célozom vele.

Ez a néhány perc azonban amit társaságában töltöt- tem — én legalábbis akkor úgy reméltem — örök idő- kre összekapcsolt bennünket. Attól fogva gyakrabban ta- lálkoztunk, sőt egy meghitt alkalommal kínai csókot vál- tottunk egymással. Ez úgy történt, hogy az orrunkat összehévíztük, ahogy a kínaiak szokták, a régiéket, mert a- maik ezt is abbahagyták, mivelhogy ezt a burszujok gyakorolták, az imperiális-

ták, a cionisták és az oro- szok.

Déliajt már türelmetle- nül néztem az óráit, hogy, nem esedékes-e a Dália jöve- tele az óvodából. Ha aztán megjött és az ablakunk alatt elhaladt, felröpítette hozzám a mosolyát és én el- kaptam.

Egyszer azzal fordult hoz- zámm, hogy én nem tudnék- o tanítani a gánban.

— És mi hasznod volna nekem abból, ha én a gánban tanitanék? — És szivrepe- ve vártam a választ, a vallo- mást.

— Akkor jom háácmáut- kor az első sorba tennél és én vinném a zászlót.

A válasz kissé lelohasz- tott.

— Tudnék én, már hogyan tudnék! Aki a bét-széférbe tud, az a gánba is tud tani- tani — füllenttem Dáliá- nak, hogy nőjéek a szemé- ben.

— És akkor előre tennél?

— Hát persze!

— A zászlót is én vinném?

— Hát ki más?!

Dália hálásan nézett fel

rám. De rövid idő múlva el- borult az arca.

— De dobolni tudsz-e?

— Dobolni?

Igen, dobolni, hogy szé- pen menjünk, sorba, egyene- sen. A multkor is Jisáj el- báméskodott és kilépett a sorból és akkor a dodá Chá- já — így hívják a gánene- tet, dodá Chájá — a dodá Chájá nagyot ütött a dobra, Jisáj észbekapott és belépett a sorba. Ugy-e, te nem tudsz dobolni?

Itt egy kis szünet állott be a beszélgetésünkbe, mert a dobolást valóban nem mer- tem vállalni. Dália ezt észre vette és sietett megnyug- tatni.

— Nem baj, majd én meg- tantatlak. — És már ott is hagyott, szaladt fel a lép- cson. Kis idő múlva újra megjelent, egy dobocska volt a kezében.

— Látod? Ezt a nyagma- mátló kaptam a születésna- pomra, ezen megtanítalak do- bolni. Most állj meg szépen „dom”-ban és ha egyet ütök akkor lépsz egyet, aztán megint ütök és megint lépsz egyet. — S így egzciroz- tatott egy órái keresztül.

— No most odaadom ne- ked a dobot, vidd haza és ha van időd, gyakorolj.

Egy hét múlva Dália meg- jelent a lakásomon és kérte vissza a dobot, az arca szo- katlanul hüvös volt, hivata- los.

Másnap közömbösen ha- ladt el az ablakunk alatt, hiába kaptam a mosolya után, elmaradt.

Harmadnap ne egyedül jött haza, egy fiatalember kíséerte, bizonyára ovodatár- sa. Nem tudom, mit mesél nekik a fiú, de valami humor- os lehetett, mert Dália ha gosan nevetett. Tetszhetett neki, amit a fiú mond és valószínűleg a fiú maga is.

A fiú oldalán ott állt a dob, a Dália dobja.

Ugy látom, nem megyek gánenetek a gánba. Hiába tanultam meg dobolni.

Zempléncsei Kálmán

ÉS MONDTA...

... egy tisztos polgár arra a kérdésre, miért olvas bün- ügyi regényt:

— Jó arról olvasni kényel- mes karosszékben, hogy más kergetnek a háztetőn, zuho- gó esőben, sőt időnként más- nak tesznek fel kényelmetlen kérdéseket.

pográfiai elgondolásai van- nak. Minden más hadtudo- mányi intézetben ezt úgy ta- nítanák, mint a „Harmadik Smüle-Terv”-et. Nem, de Iz- ráelnek ez nem kell! Őt nem kérdezik, őt nem hallgatják meg és tessék: itt az ered- mény!

Közben lassan elfogytak a szendvicsek és kiürültek a micces üvegek.

A chevre szedelődzik, de a szóvivő még kicsit vissza- marad. Mert mitun ide, mi- tun oda, egyetlen embert csak meg lehet kínálni ren- des vacsorával...

EGY MÖSZIBÁRÓL és a harmadik „Smüle-terv”-ről

Irta: Plesz Artur

Régi ismerőseimnek és egyben új olé társaimnak szerencsésük volt. Jónéhány hónappal előbb érkeztek az országba, így természetesen előbb illeszkedhettek be. Megérkezésük után öröme- mel fogadtak és bizonyos vonatkozásokban el is ká- puzták bennünket.

Többi között például az általuk rendezett és péntek estére időzített vendég- látásokkal, vagy ha jobban tetszik: mőszibákkal.

„Das lébt Cach!” — mond- tuk mi az utjonnan érkezett- tek szájtátságával, mert ki- érkeztek előtt sem nálunk, sem másoknál nem tapasztalhattunk ilyen bőséget.

Mert hiszen rennden van és ma is ezt valljuk, hogy annyi cőresz után itt Izrael- ben éljen jól minden olé és ha kedve tartja, mulasson kedvére!

Más kérdés csupán, ho- gyan alakul a helyzet, ha minden van már az új olé- nak, csak épp a kellő mér- téktartása hiányzik?

Történeti sorrendben kö- rülbelül ilyenformán:

Bőrésit — kezdetben volt a mákolet. Azután jöhetett a hitel. A hitelt követték a meghívások és ennek nyomán a vendégség. Esetünk- ben, mint Rostand Cyrano- jában, válogatottan jőttek legények, csakhogy Castell Jaloux helyett a nyakigláb Smüle volt a kapitány. A chevre szóvivője.

Egyetlen egyszer vet- tün részt a kellemes heje- huján, amely részünkről két tanulsággal zárult. Azzal, hogy még Európából korgás- ra idomított gyomrunkat ala- posan megterheljük, vala- mint azzal, hogy a mérték- tartás elvével ezt a magas (jaj de magas) életszivo- nalat jó lesz a távlatból figyelemmel kísérni. Hogyan bontakozik tovább, ki tudja hol áll meg, kit hogyan ta- lál el?

És imígyen bontakozott a magas életszivonal: Tehát kezdetben teljes volt az öröm. Örült a mákoletes, örültek a vendégek és örül- tek a vendéglátók. Mert legszebb vonal az életszivo- nalon és minél magasabb: annál szebb! Mult az idő, vidáman teltek a hónapok, később sokminden még to- vábbi emelkedést mutatott.

Kivül az állam gazdasági és biztonsági gondjai emel- kedtek egyfelől, másfelől a mákoletes hitelyujtási gond- jai. A vendéglátók a hit- el nagytársa, a kereskedő a hitel lazítása tárgyában folytatott vitái mind elke- sebbek kedvéért: a lelassít- ás.

Ebben az időszakban már csak a vendégek nevettek. A chámzinos forró esteken azonban már nem volt szük- ség a léghűtésre, mert igen

hüvös depressziós gazdasági szellőcsékek fujdogáltak. Ezután új és kicsit várat- lan vendég érkezett. Nem tartozott ugyan a chevre- hez, mégis elkaptak őket mint a gépszij, a vigyázat- lan munkást. A mitun. Gyen- gedtebbé váltak.

Fura legény volt ám ez, mert mintha tudatosan borít- totta volna fel a „terülj asz- talkám” bőséget. Ugyanak- kor bizonyos változásokot

Repülőpostán

küldjük az Uj Kelet friss példányait

NEW-YORK és USA-beli

olvasóinknak, s az előfizetési díj 1/2 évre NAPONTA KÜLDÉSNEK 37 DOLLAR

pénteki és ünnepi számaink előfizetési díja pedig 12 és fél dollár

Megrendeléseket elfogad az Uj Kelet kiadóhiva- tala, (Tel-Aviv, POB. 831.) s megjegyezzük, hogy az utóbbi időben igen sok amerikai újság-kioszk vállalatot illetve könyvkereskedés rendelte meg lapunkat, vagy megköszönte az előfizetett példányokat, ami azt bizonyítja, hogy egyre növekszik az USA-ban az ér- deklődés lapunk iránt.

Közvetlen rendelés esetén a megfelelő összegről kiállított dollár-csekket mellékelni kérjük.

... betartotta... áttette az... állították a... előadta, amit... mondott, de... szony szava... Két éves... itették a... és a legfel-... kereste az... találta. Hit-... mentették... zeretet... zák meg ez-... amijük van... zkodjanak a... A nagyobb... ért ezer-ezer... kért tőlük —... csak alá-... nézve, hogy... lesz Héberül... „Arévit lá-... megvitatták... nyira heves-... a vita, hogy... bicskát rán-... bordái közé... ontolt rugás... r pedig úgy... na szokokut-... üvöltött az... yuznak. Jöt-... ok, megérke-... tó, a rendör-... tti orvos. Es... nszedasszony... m volt a so-... zon tanakod-... ényes-e még... amely sze-... válik vízzé... n vitáztak... ták a vértó-... rendőrségi... ukat kórház-... böre erősen... ult. Ujra bírő elé... bicskás, de a... ntját el kel-... mert jelen-... kolnak a fog-... gja kitalálni... o, hogy mi a... gsztrájknak... , tegye lehe-... zigazgatóság... megítágot... bátyjukat a... bucban... unak a disz-... festőművés... ébként semmi... tt van a Kne-... parlament fö-... ünnepség... sárgadíny... csoport tagj-... ol az alkalom... velet kaptak... mezőgazdasá-... portörjei. Inökségen ren-... keretében... miniszterelnö... mezőgazdasá-... sajátkezüle-... töttük a disz-... kibucunkat... dácson az ősz... os arcu, vol-... izánvezér. Na... kite és amikö... ünnepségen be-... etéséről, az... hogy nem a... tal munkatár... akiknek oda-... nélkül nem le-... elérni a szé-... binnyetermelő... s akadnak ér-... dok. Ilyen ér-... yár végén ha-... alt külföldi ke-... időtségek esete... ai sikeres tá-... befejezése után... aeli partnereit... gyon szeretné... ághírű Háogés... kal vinni. Meg is kapták... k, otthon na... köthették... t felragyogot... ön az izlése... nye-kartonok... utdák.

Apró bűnök

— Emlékszel — mondtam multkoriban Jutkának — mikor Králiknéknél gyümölcsöt loptunk? — Jutka elgondolkodik: — Hát persze, s neveltünk mindketten. Pedig annyi körtét életemben nem ettem, mint akkoriban nálátok, azon a magas körtefán, ott a kút mellett. Néha, ha déiben felmászunk, estig le sem jöttünk a fáról. És a palánkok mentén az a sok málna-bokor, csak le kellett használnunk, s az édes málna egyenesen a szánkba hullt. Vagy talán a mi kertünkben kevés volt a gyümölcs? Putonyszámra a beszercei szilva, akár az öklöm olyan nagy császárkörték, s az alma a fákon roskadásg.

De hiszen nem azért lopkodunk mi Králikné sátra alá, mintha éhesek lettünk volna. Azokon a füledd, sűrű levegőjű nyári estéken, amikor a tiücsök bolondulástig cirpelték, mi mást lehetett tenni? Játékban kifáradtunk reggel óta, s este a „nagyok” elkergettek bennünket. Ott ültek a házunk előtt, az akácok alatt, s tudja Isten, miről beszéltek, hogy nekünk azt nem volt szabad végighallgatnunk. Elzavartak minket, akár a darazsakat. Az árkot átfogó hidon is eluntunk ülni, a Temető utcán nappal sem volt tanácsos végigmenni, hát még este! Az utcát bezáró kiserdőbe sem merészkedtünk, Mihelyt bealkonyodott. Az a kis, ritka akác az esti sötétben sűrű renetegnek tűnt, a fák koronája mintha kétszer akkora lett volna, széledett volna hirtelen, s a fák között parányi rés sem maradt, amelyben fény szűrődött volna át. Egyetlen íjlesztő, fekete gomolygággá változott az egész erdőcske. Nem, arra semmiképpen nem vehettük utunkat!

Králikné sátra az utca sarkon állt a Fő utca felől. A mi utcánkban alig volt fény, kivéve a telihoidas estét. A házakban ritkán gyújtottak világot, hiszen majd mindenki kint ül a kapuk előtt, csak a főtutai lámpa küldött néhány fénynyaláb a hidacskaig. Králikné sátra az ivámpától oldalvást volt felállítva, meglehetősen árnyékban. A sátorban egy kis petróleumlámpa pislogott, gyér fénye egy pléhtányra hullt, amely tele volt krajcárakkal, hatosokkal. A kirakón inkább csak mutatába tették ki a gyümölcsöt, minden fajtaból a legszebb példányokat, míg a sátor alatt és mögött a földön szünültig telten álltak a nagy füles, fonott kosarak. Králikné és a férje töpörödött, öreg emberek, nehéz lett volna eldönteni, melyikük ráncosabb, vénebb, mindkettőjük arca olyan, mint a száritott körte. Estére már alaposan elfáradtak a munkától és az áru szemelirtásától, olykor el is bóbiskoltak. A gyümölteshámozókat a nagy kosarakban sötét takaróként befedte a homály, csak tapogatózó kéz különböztethette meg a gyümölcsöket forma és nagyság szerint. Kifogni a két öregen, odaosonni és megdézsmálni a kosarakat, ez bizsergette idegeinket. Ha sikerült a dolog, az elcsent gyümölcsöt rendszerint eldobtuk, hiszen nem arra ment a kockázatos játék, hogy elfogyassuk. Elhajítottuk, lehetett az cseresznye, meggy, alma, körte, dió, egyetlen gyümölcs képezett kivételt, a naspolya. Ez egyik kertben sem termett, sehol a természetben nem volt számunkra fellelhető. A fanyar-édes, furszájú gyümölcs valamiféle izgalommal töltötte meg a töltsébe, enyhé borzongással vegyes örömet váltott ki. A könnyed, felületlen csinytevéssé mögött, a bűnnek elmosódó, halvány, de már-már megformált képét élesztette fel, amint mohón nyúltam utána s az ínyem kíváncsian zlelte mint újat, szokatlant.

Mire a naspolyát árulták Králikék, már őszbe fordult a nyár, az utca kihalt, az es-

Irta: Szemes Erzsi

ték hüvösek, arcunkat pirosra csipte a dér, gyorsabban szedtük a lábunkat, kihevültünk, s ez csak fokozta az izgalmat. A bűn fogalma még ma is összekeveredik tudatomban a naspolya fanyar-édes ízével s a dérral, amelyek csipősségét vad futással ellensúlyoztuk.

— A naspolya — mereng el Jutka — arra már nem emlékszem, — de emlékszel te arra, mit műveltünk azzal az ügyefogyott, szerencsétlen boltoskisasszonnyal a sarki fűszerboltban?

Hirtelen légyonatot csap meg s lisztnek, petróleumnak, ecetnek elkeveredett fojtó szaga, s valamiféle olajnak, amely az itt-ott horpadások deszka padlóba tör fel. Üveggriz van itt kis zsákokban, tarkabab, vaskarfajú mérleg. Aztán egy pult kis kémizéssel, pléhdoboz rózsapaprikával, másik savanyucukorral, rózsaszín papírba csomagolt gyertyakötegek, griz és gerstli, székfűszeg, bors, édes mazsola. Egy faalkotmányra állított kis dobkályha, de így is csak egy bizonyos körig terjed a melege, bárhol is fűl belül, még ha vörösré izzik is fekete teste. Közvetlenül a kályha mellett, a pult mögött, egy vézna kisasszony ült, azótt veréb módjára behúzza a nyakát, hátán bürd hárászkendőt, annyira összegörnyedve alatta, hogy a háta szinte kipúposodik, balkezével elől szája széléig húzza fel a kendőt, az álla nem is látszik. Csak nagy barna szeme él a hervatag, az örökös fázástól lilás arcban, az futkos nyugtalanul, élénken a könyv lapjain, amelyet a jobb kezében tart. Ha nyílik a boltajtó, összerézzen, lecsapja a könyvet, s mintegy álomban méri a két krajcárért paprikát, vagy a savanyucukrot, miközben a pléhdoboz tég-meg-rázza. Révedezve töltöttei kannából kannába a petróleumot, üvegből üvegbe az ecetet. Utána megdörzsöli a fekete pamut félkeztüdből ki-

látszó vékony, dermedt ujjait, nagy sietve visszatelepszik a kályha közelébe, s újra elmérrül a könyvében.

Odakünn ilyenkor a szél járt telitüdővel dudálva, egyenesen Topolyánból a Hradekdromról szaladt le, olyan erős volt, hogy félkarjával is odalapított némely gyereket a falhoz. Ott a sarkon, a tulipános Grosz-palota előtt, éppen a kisasszony boltja előtt, meg valóságos táncolt, forgott, tölcserít formált merőtrefából. Aki ebbe a tölcseribe beleszaladt, nem tudta, hogyan kerüljön ki onnan egy darabig, kénytelen-kelletlen együtt forgott a bolond széllel, amíg nagynehezen lélegzethez jutott. Még jó volt, ha csak a port kavarta fel a szél, s nem a jejes havat vagy a szemkőzt, s a láb alatt nem csikorgott a csúszós jég, mert aki akkor a sarkat nem tudta belevágni a járdára ráfagyott hóba, isten-igazában elterült ott. A boltajtót is dühöngve feszegette a szél, de egyelőre meg kellett elégednie azzal, hogy a kulcslyukon s a hasadékokon bújhat be, csak hogy türelmes volt ám, megvárta mikor nyílik az ajtó, akkor aztán egyetlen fujtatással kiséperte a boltból a meleget.

Mi mintha cimboráltunk volna az ördögi széllal, valamit lefojtott, vad indulat tombolt bennünk is, amit odahaza nem tudunk kiadni. Egymásnak esni, egymás haját cibálni, ezért verés járt, vagy legalább szidás, de angyali, ártatlan arccal paprikát, rizset vásárolni anyánk, vagy Bodor néni számára, krumplicukrot magunknak, aztán mintegy szórakozottságból nyitva felejtünk a boltajtót, ez azon mulatságok közé tartozott, amiről nem mértek büntetést. Még sokkal izgalmasabb volt iskola után, este-fel, kilópozni a házól és odasurranni a bolt elé. Télen négy óra után már sötét volt, a felöntött vörös orral, a hiedgől homályos szemmel siettek el mellettünk, ügyet sem vetve ránk. Öcsém is legtöbbször velünk tartott, meghajolva, szinte kétrét görnyedve osontunk az ajtóhoz, olyan

kicsire húzódtunk össze, hogy elfértünk az ajtó faburkolata mögött, a fenti üvegtáblát különben is befutotta a pára, beentről nem is lehetett kilátni. Kezünk felnyúlt ügyesen, lenyomta a sárga rézkilincset, elkezdett berregni a csengő, s az ajtót kivágta a szél. Mire a kisasszony magából kikelve az ajtóhoz rohant, nekünk már hült helyünk volt. De alig csapódott be az ajtó, vizs szalpakodtunk, s a homályos, párától befűtött ablakon át kuncogva élvezték az élénk táruól látványt. A kisasszony kétségbeesett arccal kortorta a piszkavassal az elalvó tüzet, egészen közel hajolt a kályha nyíláshoz és többször belefújt, majd egy-két hasáb fát dobott a megelevenedett parázsra. Néha negyedóraig is elhajlódtott ezzel, mert a kályhacsövön át közben beszaladt a szél, s nem a lángot élesztette, hanem a füstöt fújta teljes erővel vissza. A kisasszony a szemébe gyúlt koromtól alig látta a betüket, mikor a könyvhöz visszault. De nekünk volt szívnünk ezt a jelenetet egy este folyamán többször is megisméltelni.

— Hogyan volt szívnünk hozzá! — mondom Jutkának — mikor a rég elmerült gonoszokdása felidézük. Szegegny Málcsika, az élet is kifogott rajta több, akárcsak mi, meg a szél. Mire már majdnem egészen elhervadt, hirtelen férjhezment. Akkoriban teljesen kivirult, nyugtalan, barna szemébe fény ilt ki, arca kismult, megszépült, a bolyhos hárászkendőt is levetette, frissen, jökedvően mozogott a boltban. S ha egyedül volt, most már könyv nélkül is melázott, álmodozott. De fiatal, jóképű férje csakhamar bevonult és elesett a fronton, ő meg addig sírt, bánkódott, addig émsztette magát, míg utánahalt.

Nehezen tudok vigasztalnom valamit elképzelni, mint Málcsika életét a kos fűszerboltban, s egyáltalában egy ilyen szerű kisvárosi boltot télen, azzal a kicsit dohos, fojtó szaggal, ami liszt, petróleum és fűszerek szagából tevődik össze, s azzal a kis dobkályhával, amelynek melegét minden ajtónyílás kihúzza.

Ketten beszélnek

— Egyoldalúnak nevezném beszélgetésünket.
— Nocsak, miért?
— Mindig csak a saját hibáinkra tapintunk rá, holott — majdnem lekopogtam —, zu guten, van hiba másfelé is. Nem is kell nagyon keresni.
— Keresni mindig kell.
— A hibákat?
— Nem, nem a hibákat. Keresni. Kereset nélkül nem lehet élni.
— Allandóan bekapaszodnak egy-egy szavamba, hogy kifacsarja és azonkívül nem tud felülemelkedni személyes kis üzletén. Tavlatból kell az eseményekről vitázni, akkor joggal állíthatja, hogy a szíven viseli hazájának sorsát.
— Sajnos, a sok viselet közül, ez nálunk nem divatozik. Nálunk mindenkinek baja van a pénzügyminiszterrel, a pénzügyminiszternek a kereskedelmi ügyek miniszterével és most még ráadásul itt van a rendőrniszter lemondása.
— Igen, ez tényleg nem mindennapi eset. Fennállunkunk óta még nem sok miniszter adta vissza a tárcáját.
— És az utódlás kérdése? Teljesen jogosnak tartom, hogy a különböző népcsoportok maguknak követelnek bizonyos különjárségeket.
— Hogy érti ezt?
— Örökösödési alapon. Ami áskenázi volt, maradjan áskenázi, ami szefárd, az szefárd és így tovább...
— Más szempont nincs?
— Mi más szempont lehetne egy államvezetés érdekében, mint a törzsi hovátartozandóság?
— Szeretném, ha nem venné félvállról a dolgok menetét, nem beszélne az országunkat körülvevő ellenségekről, csak megemlítem, hogy Németországban a neonácik hogyan törnek előre és azt a tényt, hogy Kiesinger, a kancellár-jelölt is náci volt.
— Honnan veszi ezt a badarságot, ezzel a Kiesingerrel?
— Mi az, hogy honnan veszem? Ő maga sem tagadja, hogy tagja volt a náci pártnak, igaz, hogy szerinte csak színleg, de tizenegy évig egészen jól színlelte...
— Látja, ez az, amit nem szeretek magukban, minden hibát keresőkben.
— Fantasztikus! Maga most tisztára akarja mosni Kiesingert?
— Szó sincs róla. En csak tárgyilagos vagyok és hozzá tartozik az objektivitásomhoz, hogy hiszek a hivatalos jelentéseknek.
— De a hivatalos jelentések is elismerik Kiesinger náci múltját — bizonyos mértékben.
— A telavivi német nagykövetség, az izráeli rádió s még sok más szerv megállapította, hogy Kiesinger azóta rendes és becsületes náci közé tartozott, akik már 1944 végéig látták, hogy Adolf hibázott. Ő sohasem rajongott túlságosan Hitlerért, immel-ámmal, éppencsak, hogy elfogadta a magas állásokat a különböző náci minisztériumokban, és — biztosíthatom, olvasva a mostanában róla írott jellemzéseket — a gyomra forgott és időnként hányingert kapott a náci túlkapasai miatt.
— Rémes!
— De mennyire... Most képzelve el ezt a szegény, derék Kiesingert, tizenegy évig bejárni a náci minisztériumba, főtisztviselőként. Folyton színelni és szinte egyfolytában aláírni a különböző rendeleteket, amelyekkel lényegében nem értett egyet.
— Hallatlan!
— En egyenesen a sors iróniájának tartom szegényem a helyzetét.
— Hogyan? Miért?
— Tizenegy évig színlelt, ez alatt az idő alatt mindenki bedőlt neki az egész világon és elhitte róla, hogy tényleg náci. Most három hete tisztá szívöböl állítja, hogy demokráta, nem színleg... ösztint, és senki sem akarja neki elhinni. Valahogy úgy képzem el, mint egy színészt, aki egyik darabban sikert arat, a másikban megbukik. Nem mindig a színész ennek az oka.
— Hanem?
— Ai a szerepeket kiosztotta. A másik szerep jobban illett az egyéniségéhez. (b.c.r.)

A magyar-zsidó oklevéltár 7-ik kötele

Késve ismertettük az oklevéltár 1963-ban megjelent hetedik kötetét, hisz az Uj Kelet olvasói már az augusztus 19-i számban a később megjelent nyolcadik kötetéről is olvastak beszámolót. De éppen az az érdeklődés, mely az oklevéltár egymásután megjelenő új kiadású kötetét iránt feltámadt, indokoltá teszi, hogy így, fordított rendben ismertessük a hetedik kötetet is, mely véletlenül ezideig elmaradt.

Az oklevéltár hetedik kötetét az 1725—1748 közötti időkben Magyarországon megjelent országos zsidó-összeírások iratait dolgozta fel. Felbecsülhetetlen értéke van e kötetnek, hiszen ebből a munkából bőséges adatokhoz juthatnak azok, akik Izráelben és másutt a magyarországi zsidó hitközségek múltját kutatják a fenti időpontban.

Megható személyi vonatkozása is van a könyvnek. Ez az utolsó munka, melyen a tudós zsidó történésznek, Grünwald Fülöpnek a neve is ott diszeleg a címlapon. Az áldott emlékü kiváló zsidó tanár életének búcsúműve, tudományos munkásságának be tetőzése ez az oklevéltári kötet.

A hetedik kötet első 5—77 oldalán két jelentős történelmi tanulmányt olvashatunk. Az első címe: „Ádalékok a magyar zsidóság település-történetéhez a XVIII. század első felében.” E fejezet írói: Grünwald Fülöp és Scheiber Sándor. A második tanulmány (49—77 o.) címe: „A magyar országos országos zsidóösszeírások a XVIII-ik század el-

ső felében”, Ember Győző magyar történettudós tollából.

Az első tanulmányban Grünwald Fülöp és Scheiber Sándor az összeírás iratok alapján országos leírást adtak, meggyenként részletezve, a magyar zsidók letelepedése viszonyairól. „A magyarországi zsidóság településtörténete meg megírásra vár. E munka elvégzéséhez nyújt forrásanyagot a jelen kiadvány.” A tanulmány a kiadott összeírás iratok alapján világos és érdekes képet rajzol az egyes községek kifejlődéséről is.

Ember Győző tanulmánya az összeírások történelmi kifejlődését magyarázza és értékelni éppen a történetírás szempontjából: „Ezeknek az összeírásoknak — olvassuk — a különleges forrásértékét az adja, hogy bizonyos időpontokban, amikor a zsidókat összeírták, az akkori — szűkebb értelemben vett — Magyarország területén élt egész zsidóság gazdasági és társadalmi, nem különben jogi helyzetét világítják meg.”

A könyv legnagyobb részét az oklevéltár foglalja el (81—862 o.), azaz az összeírás időpontok szerint csoportosított valamennyi összeírásai ival, iratok pontos másolatai. Valamennyi összeírás iv tartalmazza az összeírt zsidó nevét, családi állapotát, foglalkozását és családtagjainak adatait. Sokan közülünk megtalálják itt őseiket is.

A könyv végén három összeírás iv fényképmásolatát (faksimiljét) találjuk: Bereg vármegyéből az 1727. évi, Bács-vármegyéből 1728. évi és Máramaros-vármegyéből 1735. évi összeírás lapot.

Nagy haszonnal fogják használni Izráelben is a magyar-zsidó mult kutatóit az oklevéltár e hetedik kötetét, melyet dr. Scheiber Sándor professzor „a magyar zsidóság nemesi könyvének” nevezett.

(Gonda)

A BOSTONI KOCSIS BOROTVAÉLES LOGIKÁJA

CONAN DOYLE, mikor visszatért amerikai előadó útjáról, elmondta, hogy milyen furesk, indiszkréték az ottani újságok. Pontosan leírták egész napi programját, hol járt, mit evett, milyen ruhát viselt és közölték másnapi programját is.

— Mikor Bostonba érkeztem — mesélte Conan Doyle —, fiákeres léptem hozzá a vasuti állomáson, nevémen szólított és felajánlotta kocsiját.

— Honnan tudja, hogy Conan Doyle vagyok? — kérdezte a híres író megütödvé.

— Hát csak úgy, következtettem — válaszolta a fiákeres — Az összes lapok közölték, hogyan öltözködik, mindenki tudja, hogy ma este Bostonban fog előadást tartani. Azt is tudom, hogy Philadelphiából érkezett. Felismerem a kalapján Chicago porát és a cipőjén lévő sár, ha nem tévedek, még Buffalóból származik...

Conan Doyle megdöbbenése határtalan volt. Hiszen ez túl tesz még a híres, általa kreált detektívén, Sherlock Holmesen is — gondolta magában.

A VARÁZSHORDÓ

Irtta: BERNARD MALAMUD

Az alábbi novellát Bernard Malamud, napjaink angol nyelvű zsidó irodalmának élvonalbeli alkotója, az intellektuális próza mestere írta. Malamud 1914-ben született Brooklynban, s életének főcíme az a küzdelem, amelyet az amerikai zsidó kispolgár vív a környezetével és önmagával. Ugyyszólván kizárólag zsidó témák foglalkoztatják, s előadásmódjára a stílus világossága, a szellemes szófűzés jellemző. Számos regénye is megjelent, de hírnevét egyszerű novelláival alapozta meg.

Valamikor, nem is olyan régen, New-Yorkban, messze a város központjától, egy kicsiny, sivár, ám könyvekkel zsúfolásig megtömött szobában élt Leo Finkle, a Jesiva Egyetem rabbinövendéke. Hat esztendei tanulás után júniusra vára Finkle a felavatást, és egy ismerőse azt tanácsolta neki, hogy nősüljön meg, mert akkor bizonyára sokkal könnyebben kinevezik valamelyik hitközségbe. Minthogy azonban semmi kilátása sem volt házasságra, két napi keserves töprengés után elhatározta, hogy egy Pinye Salzmannel nevű házasságközvetítőhöz fordul, kinek apróhirdetését a Forwardben olvasta.

Egy este meg is jelent Finkle albérteli szobájában a házasságkötő, váratlanul toppant be a komor bérház ötödik emeleti folyosójáról. Szíjjal átkötözött fekete aktatáskát szorongatott, de olyan elnyűtt, hogy a szőre helyenként egészen vékonyra kopott. Salzmannel régen dolgozott a szakmában, vézna ember volt, de azért méltóságteljes, a kalapja kissé régi, a felöltője túl rövid és szűk. Gátlástalanul áradt belőle a halszag — imádtá a halat —, és bár hiányzott néhány foga, megjelenése mégsem keltett visszataszítást, modora ugyanis, különös ellentétben gyászosan borongó tekintetével, rendkívül nyájas volt. Elénk volt a hangja, az ajka, a kecskeszakáll, a csontos ujjai, de ha egy pillanatra nyugalmához jutott, szelíd, kék szeme mély szomorúságot tükrözött, s ez a jellemvonása kissé enyhítette Leo feszengését, hiszen a helyzet az ügy természetéből következően nagyon kínos volt számára.

Rögtön közölte Salzmannel, miért kérte, hogy keresse fel: elmagyarázta, hogy ő maga clevelandi, és szülein kívül, akik viszonylag későn kötötték házasságot, az égvilágon senkije sincs. Hat évig szinte teljesen elmerült a tanulmányokban, ennek következtében, érthetően, nem maradt ideje társadalmi életre, sem arra, hogy ifjú hölgyekkel megismerkedhessen. Eppen ezért úgy gondolta, amilyen tapasztalatlan és ügyefogyott az ilyen dolgokban, annyi tévedésnek és melléfogásnak lenne kitéve, hogy sokkal okosabb, ha felker egy hozzáértő, járatos személyt, aki megfelelő tanácsokat adhat neki.

Mellekesen azt is megjegyezte, hogy a zsidó közösségekben a házasságkötés ősi és tisztelt, de rendkívül megbecsült hivatal, amely ehhez a kényes feladatához olyan gyakorlati megoldást nyújt, ami az örömteli boldogságnak sem áll az útjába. Mi mást mondjon, saját szüleit is házasságközvetítő hozta össze annak idején. És a szülők frígye — bár anyagilag igazán nem volt előnyösnek mondható, hiszen valamire való földi javakat egyikük sem birtokolt — végül mégis nagyszerűnek bizonyult, már ami kettőjük egymás iránt érzett, soha el nem múló vonalmát és megbecsülését illeti.

Salzmannel kissé zavart meglepetéssel hallgatta a fiatalembert, úgy érezte, hogy valamilyen módon el kell hártania a sok dicséretet. A beszélgetés folyamán azonban egyre jobban felizzott benne saját foglalkozásának büszkesége, az a meghatott izgalom, melyet évek óta nem érzett már — úgyhogy végül lelkesen helyeselte Finkle szavait.

Megkezdtek az ügy érdembeni megtárgyalását. Leo a szoba egyetlen szabad sarkába vezette Salzmannelt, egy asztalhoz, mely ott állt az ablak alatt. Az ablakon át kiláthatott a villanyfényben fürdő városra. A fiatalember a házasságközvetítő mellé ült, de úgy, hogy kissé szemben is legyen vele, s közben minden akaraterejét arra összpontosította, hogy elnyomja torka izgatott remegését. Salzmannel mohón kinyitotta akta táskáját, és leszedte a lötyögő gumiszalagot egy vékonyka köteg agyonnyútt kartonról.

Leót fizikailag ingerelte ez a mozdulat, és a hang, ahogy a házasságkötő pattogva pergette ujjai közt a kártyákat; igyekezett tehát úgy tenni, mintha nem is látta, és mereven kibámult az ablakon. Még csak február volt, de a tél már nagyon a végét járta — s ennek jeleit évek óta először vette észre. Megfigyelte most a kezek holdat, amint a felhők nyáján keresztül magasra kapaszzkodik az égen, s félig kinyílt szájjal nézte, hogyan hatol be egy irdatlanul nagy felhőnyútkba, majd hogyan buggyan ki belőle, mintha az csak abban a pillanatban tojt volna.

Salzmannel úgy tett, mintha az éppen felrakott pápaszemen át csak a kartonok feliratát sillabizálna elmélyülten, közben azonban lopva a fiatalember előkelő, finom

arcára pillantgatott, és kedvtelve állapította meg, hogy a hosszú, szigorú orr tudósa vall, a két barna szem súlyos tanulmányok terhére tükrözi, az ajka érzéki s ugyanakkor aszkétikus, sőt, kissé beesett arca is kiváló tulajdonságokat sejtet. Fűrészve körülnézett az egymásra tornyosuló könyvespolcokon, és halkán, elégedetten fel-sóhajtott.

Amikor Leo pillantása végül a kartonokra esett, hat legyezőformán széttárt kártyát számlált meg Salzmannel kezében.

— Csak ilyen kevés? — kérdezte csodálódottan.

— El se hinné, ha elmondanám, mennyi karton van az irodomban — felelte Salzmannel. — A fiókák már teljesen megteltek, úgyhogy most már egy hordóban tartom a lapokat. Na, de hát bármelyik lány nem felel meg egy jóvendőbeli rabbinak!

Leo erre elpirult, már meg is bánta mindazt, amit elárult önmagáról a Salzmannel megküldött önéletrajzában. Ugy hitte, az a legjobb, ha szabatosan közli vele a kívánságait és a maga helyzetét, de most úgy érezte, hogy ezzel többet mondott el a házasságközvetítőnek, — mint amennyi feltétlenül szükséges lett volna.

Tétován érdeklődött: — Fényképei is vannak a lajstromozott ügyfeleiről?

— Előbb jön a család, meg a hozomány összege, meg hogy milyenek a kilátások a házasságra — felelte Salzmannel, kigombolta szűk kabátját, s kényelmesen elhelyezkedett a karosszékében. — Aztán jönnek a hűvek, rabbi uram.

— Hívjon csak mister Finkle-nek. Még nem vagyok rabbi.

Salzmannel megígérte, de helyette doktor úrnak nevezte, amit, mielőtt Leo figyelmébe kissé elernyed, megint rabbira váltott.

Salzmannel megigazította orrán szarukeretes pápaszemét, finoman köszörműt törköt, és lelkes hangon olvasni kezdte az első karton feliratát:

— Sophie P. Huszonnégy éves. Egy éve özvegy. Gyerek nincs. Tanulmányai: középiskola és két év főiskola. Az apja nyolcezer dollárt ígér. Remekül menő nagykereskedése van. Ingatlan is. Anyai ágon tanító rokonai, meg egy színes is. A Second Avenue-n közmert család.

Leo meglepetten felnevetett: — Nem azt mondta, hogy özvegy?

— Az özvegy még nem jelenti azt, hogy romlott, rabbi uram. Mindössze valami négy hónapig élt a férjével. Beteg volt a fiú, hiba volt hozzámenni.

— Sohasem jutott eszembe, hogy özvegyasszonyt vegyek feleségül.

— Csak azért, mert olyan tapasztalatlan. Egy özvegyasszony, különösen ha olyan fiatal és egészséges, mint ez, a legcsodálatosabb alany a házasságra. Élete végéig hálás lesz önnek. Higgye el, ha most keresnek menyasszonyt, csakis özvegyasszonyt vennék el.

Leo elgondolkodott, majd a fejét csóvalta.

A mozdulatban, mellyel Salzmannel felhúzta vállát, meg nem értő rosszallás és csalódottság érződött. Letette a kartont az asztalra, és olvasni kezdte a következőt: — Lily H. Középkorai tanárnő. Kinevezett. Nem helyettes. Takarékbetéte van és egy új Dodge kocsija. Egy évig élt Párizsban. Apja harmincöt éve jölkérésű fogorvos. Csak diplomás ember jöhet számításba. Igazán amerikanizált család. Csodálatos lehetőség.

— Ismerem személyesen — folytatta Salzmannel. — Kíváncsi, hogy maga is láthassa. Mint egy baba. És nagyon intelligens. Naphosszat beszélgethet vele könyvekről meg színházról meg amiről csak akar. Tisztában van a napi politikai eseményekkel is.

— Ha jól emlékszem, a korát nem említette, ugye?

— A korát? — mondta Salzmannel és felvonta szemöldökét. — A kora, harminckettő.

Leo kis szünet után mondta: — Attól tartok, ez egy kicsit sok.

Salzmannel felkacagott. — Miért? Maga hány éves, rabbi?

— Huszonhét.

— Nahát, mondja már, mi a különbség huszonhét és harminckettő között? A saját feleségem hét évvel idősebb nálam. Na, és mi bajom volt ettől? Semmi, ha a Rothschild lánya akarna magához menni, akkor is számítania magára szerint a kora?

— Igen — mondta Leo szárazon.

Salzmannel lerázta magáról az „igen” szóban rejlő nemet. — Öt év semmit se számít — mondta. — Becsületszavamot adom, ha egy hétig élt vele, teljesen meg fog feledkezni a koráról. Különben is, mit jelent az öt év? Azt, hogy régebben él, és többet tud, mint aki fiatalabb. És az a lány, az Isten áldja meg őt, igazán nem tékozolta el az éveit. Minden egyes évvel jobb vásárt csinál.

— És mit tanít a középiskolában?

— Nyelveket. Ha hallaná, hogy beszél franciául, csupa muzsika! En már huszonöt éve vagyok ebben a szakmában, igazán tiszta szívvel ajánlom őt. Higgye el, rabbi, én aztán tudom, hogy mit beszélnek.

Keresztrejtvény

1688

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
*	16		17		18		19		20		21			
22	23		24		25		26		27					
28			29		30		31				32			
*	33	34		35		36	37			38	39		40	
41	42		43		44		45			46		47		48
49			50		51				52			53		
54				55				56				57		
58			59				60			61			62	
63			64				65			66		67		68
*	69				70				71		72			
73				74					75		76		77	
78				79					80		81		82	
83			84	85		86			87			88		
89									90					

Vízszintes: 1. Dísz, tisztesség latin eredetű szóval. - 6. Patológus, a napokban elhunyt Zondek professzorral együtt találta fel a nevüket viselő reakciót, a terheség megállapítására az első hónapban, teljes név. 16. I.E. 17. ...áció, kapcsolat. - 19. Bibliai női név. 20. Művészeti ág fele. 21. Kerek szám keverve. 22. Az Északi Jeges-tenger, a Kanin és Kara folyók közti szovjet területen élő szamojédek elnevezése. 26. Irodalom. 28. Sűrű. - 29. Orosz költő 1799-1837. - 31. Betűvel gabonanövény. Embri élelmészre és takarmányul szolgál. 32. I.A.A.K. 33. Ebben végződik az izmok. 35. Játzsma (teniszben) angol helyesírással. 36. Vissza: ékezetes fülke (vasuti kocsiban). 38. Időhatározó. 40. Román pénzegység. 41. Vissza: Kelet-Indiában honos növény, sárga színű aromás gyümölcsöt ad. 44. Virsili jelzője lehet. 46. Viharos északi szél a dalmát partokon. 48. Egyforma betűk. 49. Ez is épület, sőt erődítmény, csak lakni nem lehet benne. 51. Semmi franciául. 52. Nagyszabású család hivatalos személyek megvesztetésével. 54. Két szó: 1) a zsírbontásnál nyert zsírsav-keverék folyós része; 2) az alaskai Kordillerák legmagasabb, erősen eljegesedett tömege. 56. Océánia szigetvilágának keleti része. - 58. Héber idegen. 59. Ilyen állam például Anglia. 60. Héber kréta. 61. Kan betűi keverve. 62. Betegségi tünet mássalhangzóival. 63. I.K. 64. Vissza: 8 szénatomot és 18 hidrogénatomot tartalmazó szénhidrogén. 65. Pék száma is lehet. 67. Gyűrű alakú korallzátó. 69. Vissza: magyar író. „Törökországi levelek”. 70. Az 1956-os magyar forradalom kivégzett vezetője. 72. Cféti kabbalista. 73. Két szó:

1) Afganisztán fővárosa; 2) tiszavirág életű. 75. Ázsiai kommunista vezér. 77. Földet hány. 78. Kivárja a megfelelő alkalmat. 79. Francia zsidó költő, nemrég hunyt el Párizsban 98 éves korában, teljes név. 82. M.V. 83. Nyúz betűi keverve. 84. Azonos betűk. 86. Különböző magánhangzók. 87. Üstökös görög eredetű szóval. 89. Két szó: 1) magyar író, „Egy ember élete”, stb.; 2) magyar-zsidó költő. 90. A Duna deltájának középső, hajózható torkolati ága.

Függőleges: 1. A növénytanak fákka, cserjékkel foglalkozó ága. 2. Nyugat-Németország új kancellár-jelöltje. 3. Vissza: görög összetételű név. 4. A siklófélek rendkívül mérges afrikai fajja. 5. Az iszlám temploma. 7. Rangot jelez. 8. Vissza: azonos a 40-es vízszintessel. 9. Hozzá nem értő. 10. Vág (kenyeret). 11. Atvitt értelemben körülmenyesség, teketória. 12. Ilyen lap is van. 13. Valaminek utánanézés. 14. Jákob pátriárka másik neve. 15. Két szó: 1) hibáját beismeri, vádolja magát; 2) álca. 18. Két szó: 1) könyvkiadóvállalat munkatársa; 2) tejtermék. 23. Y.U. 24. Y.P. 25. Ázsiai állam fele. - 27. Szántóföldi növény. 30. Kék-

vérű. 34. Vissza: több orosz cár neve. 37. Szláv úr. - 39. Klorofilmentes, ezért sárga színű, élődsi növény. A herafélék kártevője. 42. Kolloid természetű anyagok, amelyek alakjukat, szállásukat és rugalmasságukat a külső behatások nagysága és időtartama szerint változtatják. 43. Hőbortos, bogaras. - 45. R.I.A.I. 46. Az egyik oldal. 47. Növény, illatos füve miatt kedvelik (névelővel). 50. Csúszómászók, hullók. 52. Izraeli sakkmeister, többszörös bajnok. 53. Névelő. 55. Delibes opera. 56. Kosmetikai cikk. 57. Nikkelből, krómából, rézből, mangánból és vasból összetett saválló ötvözet, platina helyett használják. 60. Karzat. 64. Vissza: város Erdélyben. 65. Chaná ... a Kneszet tagja volt. 66. Nyugodt, kényelmes (ember). 68. Szakiskola. 69. Latin jölet, egészség. 70. Betűvel a végén a zsidóság szimbóluma. 71. Nagy francia jellemzőnév. 73. Máos birodalma. 74. Növény. 76. Város a Szovjetunióban, az Oka mellett. 78. K.Y.K. 80. Aláírás előtt szerepel. 81. ...kus, erkölcsös. 85. Héber hónap. 88. Európai állam eleje.

Nyereménykönyv: ABADI: BAL UTAN

UJKELET

REJTVÉNYPALYAZAT SZELVÉNY 1688

Név:
Cím:

AZ 1695. SZ. KERESZTREJTVÉNY MEGFEJTÉSE
Vízszintes: 1. ORIZ. 14. ROBERT CMULLIKEN. 23. AS-TARTE. 33. GEORGE BLAKE. 43. ALBENIZ. 69. KAROROM. 72. COPLAND. 76. PASCAL.
Függőleges: 2. ROZOGA. 7. IMITAL, ELEVEN ERŐ. 36. EGYENES. 58. ARGO. 59. KORDA. 60. MORA. 65. KOLT.

— Mi van a következő lapon? — vetette közbe hirtelen Leo.

Salzman vonakodva vette fel a harmadik kártyát:

— Ruth K. Tizenkilenc éves. Kiváló tanuló. Apja tizenháromezer dollárt szán a megfelelő végképzésnek. Egyébként orvos. Gyomorspecialista, ragyogó praxissal. A sógorának saját ruhaüzlete van. Rendkívül finom emberek.

Salzmannel úgy nézett fel, mintha most játszott volna ki az aduját.

— Azt mondta, hogy tizenkilenc? — kérdezte érdeklődve.

— Hajszálpontosan.

— És vonzó? — Elvörösödött. — Csinos?

Salzmannel megcsókolta az ujjahegyét. — Mint egy játékbaba. Erre szavamot adom. Ha akarja, felhívom telefonon az apját még ma este, és maga is megláthatja, mi az, hogy csinos.

De Leót valami még mindig zavarta.

— Biztos, hogy olyan fiatal?

— Ezt határozottan tudom. Az apja megmutatja magának a születési bizonyítványát is.

— Biztos, hogy nincs vele valami baj? — erősködött tovább Leo.

— Miért lenne valami baj vele?

— Nem értem, hogy egy ilyen fiatal amerikai lánynak miért kell házasságközvetítőhöz fordulnia?

Mosoly árát szét Salzmannel arcán.

— Na, hat amiért maga jött énhez, azért jött ő is.

Leo elpirult.

— Nekem nincs dom.

Salzmannel rájött, hogy tapintatlan volt, s gyorsan kimagyarázkodott:

— Az apja fordult hozzám, nem a lány. Azt akarja, hogy a lánya a legeslegjobbát kapja, azért néz utána ő maga. Ha megtaláltuk a megfelelő fiút, bemutatja a lánynak, és maga is segíti az ügyet. Így sokkal jobb házasság jöhet létre, mintha egy tapasztalatlan, fiatal lány maga intézné. Ezt nem is kell magyaráznom magának.

— De hát nem gondolja, hogy ez a fiatal lány hisz a szerelemben? — kérdezte Leo aggodalmaskodva.

Salzmannel erre legszivesebben gúnyosan felkacagott volna, de összeszedte magát, és józanul mondta:

— A szerelem a megfelelő személlyel együtt jön meg, nem előbb.

Leo kinyitotta a száját, de aztán mégsem szólalt meg. Eszrevette, hogy Salzmannel már a következő lapra vetett egy röpke pillantást, így hát okosan megkérdezte:

— Es egészséges?

— Tökéletesen — mondta Salzmannel, nehezen lélegezve. — Csak a jobb lába bémája egy kicsit, tizenkét éves korában autóbaleset érte ugyanis, de hát ez senkinek sem tűnik fel, olyan ragyogóan okos és olyan gyönyörű.

Leo nehezkeseen elállt, és az ablakhoz ment. Furcsa keserűség érzett, és önmagának tett szemrehányást, miért is hívta ide a házasságközvetítőt. Végül visszautasítotton megrázta fejét.

(Folytatása vasárnapi számunkban)

M
ÉS

A Vörö
los közl
megjelen
háború
rájának,
az emlé
mint enle
és Moszk
foglalója
országi
regék föl
kai karri
ketté Ch
Addig a
ügyminis
Szovjet
volt. Chr
selkedett
után Zsu

SZ

FRANC
Furcsa
tatja a
főromk
setet ind
értékene
valamint
összes j
ritésére.
naparte
az olasz
lalta le
banknál,
apjának,
alattválo
pezte.

Az úk
zik, hogy
sagát a
jogutóda
visszaszo
nul lefog
tos kam
A per
bírósi
peres k
fokon is
az indol
parte N
gán kob
lampolga
cseleked
latnak n

Mrs.
nyugszik
nem mos
a párizs
ságon. E
parte Na
ben köze
ezért ese
talomma
számít.
igazgató
be tartó

Ügyvé
te Mrs.
bírósa
sokáig e
— An
laszolta
kem var
Ha 170
ládunk,
ezt az i
csak Na
én viszo
lingtonn

ברוך

(A ma
dr.
A kö
lyeket
tapas
zata
puszt

GROSZ

ma
Az ed
nak. I
és GF
Egyide

37.

Időközben megismerkedtem egy leánnyal és beleszerettem. Apja, egy baptista lelkész, hallani sem akart rólam. Juliusban megesküdtünk. Apja rettenetesen felizgatta magát, amikor megtudta, hogy a leány másállapotban van. Soha nem tekintett vejenek és ez szörnyen bántott.

A házasságkötés után Kansas City közelében, egy benzinkuton dolgoztam. Este nyolctól reggel nyolcig tartott a munkaidőm. Feleségem sokszor egész éjszaka velem maradt, attól tartott, ha egyedül vagyok, elalveszem a munkahelyemen. Ezért velem maradt és segített a munkámban. Azután ajánlatot kaptam Perry Pontiacról, hogy dolgozzam nála. Örömmel fogadtam az ajánlatot. Nagyon szerettem ott dolgozni, habár nem sokat kerestem, mindössze 75 dollárt hetenként. Nagyon jól megfértem a többi alkalmazottal, s a főnök is szeretett. Öt évig dolgoztam ott, s ez idő alatt életem legszörnyűbb dolgait követtem el.

Hickock a továbbiakban bevallotta, hogy mindig erős vonzódást érzett kiskorú leányokhoz, néhány példát is megemlítet, azután így folytatta:

Tudom, hogy ez törvénybe ütköző. De bizonyos helyzetekben sohasem törődtem azzal, hogy törvénybe ütköző-e, amit cselekszem. Ugyanez vonatkozik a lopásra is. Valami egyenesen kényszerített, ellenállhatatlanul kényszerített, hogy lopjak.

Még egy dolgot el kell mondanom a Clutter-esettel kapcsolatban, amit beszélgetésünk alkalmával nem említettem. Mielőtt odaindultunk, tudtam, hogy egy fiatal leány van a házban. És azt hiszem, nem is a pénz elrablása volt a legfőbb szándékom, hanem a leány megerősökölése. Főleg az járt az eszemben. Ez az oka annak is, hogy miért nem voltam hajlandó elmenni és elhagyni a házat, még akkor sem, amikor már tisztában voltunk, hogy nincs széf a házban. A leányt akartam, próbálkoztam is, de Perry utamat állta. Remélem, hogy önön kívül ezt nem tudja meg senki, mert még ügyvédemnek sem mondtam el.

Még sok másét kellene elmondanom, de nem akarom, hogy szüleim tudomást szerezzenek róla. Mert nagyon szégyellem magam.

Gyakran voltam beteg. Azt hiszem, az autószerencsétlenség miatt. Sokszor elvesztettem az eszméletemet, s ilyenkor orromon, füleimen eleredt a vér. Egyszer szomszédainknál, Christéknél volt ilyen rohamom. Még most nemrég is apám egy üvegszilánkot vett ki a szememből.

Talán még azt is el kellene mondanom, miért váltam el a feleségemtől, s hogyan kerültem börtönbe. 1957-ben kezdődött. Feleségemmel Kansas Cityben élünk. Feladtam állásomat és gépkocsiszereelő-műhelyt nyitottam. A garázst egy asszonytól béreltem, annak volt egy menyje, Margaret. Egy nap megismerkedtem vele, s együtt teáztunk. Férje a haditengerésznél volt. Hogy ne szaporítsam a szót — esténként eljártam hozzá. Feleségem válopert indított. Ma már azt hiszem, hogy sohasem szerettem a feleségemet igazán, mert egyébként nem csaltam volna meg. Ezért is nem emeltem kifogást a válás ellen.

Inni kezdtem, s majdnem egy álló hónapig szüntelenül részeg voltam. Elhanyagoltam a munkámat, több pénzt adtam ki, mint amennyit kerestem, fedezetlen csekket írtam alá, betörtöm. Börtönbe kerültem.

Védőügyvédem azt mondta, legyek őszinte önhöz, mert esetleg segíthet rajtam. S ön tudja, hogy igazán rámfér a segítség.

MEGKEZDŐDIK A TÁRGYALÁS

Másnap, szerdán megkezdődött a tárgyalás.

Ezen a napon bocsátották be először a közönséget, s rögtön kiderült, hogy a tárgyalóterem túl szűk a sok érdeklődő befogadására.

A legjobb helyeket hús sajtótudósító és a fontosabb tanúk részére tartották fenn. Közéjük tartoztak Hickock szülei és Donald Cullivan, aki Perry Smith védőjének hívására eljött a távoli Massachusetts-ből, hogy tanúvallomást tegyen egykori katonatársa egyéniségéről.

Az a hír járta, hogy az életben maradt két Clutter lány is megjelenik a tárgyaláson, de ez nem bizonyult igaznak. Egyik tárgyalási napon sem voltak jelen a tárgyalóteremben.

A családot a meggyilkolt Herb Clutter öccse, Arthur képviselte. Az újságíróknak ezt mondta:

— Alaposan meg akarom nézni azt a két alakot. Látni akarom, hogy a fenevadak melyik fajtájához tartoznak. Képes lennék darabokra tépni őket!

Közvetlenül a vádlottak mögött foglalt helyet, s olyan kitartóan meresztette rájuk a szemét, mintha örökre emlékeztetné akarná vénsi bátyja, sógornője, unokahúga és unokaöccse gyilkosait.

Perry Smith — úgy látszik — megérezte tarkóján az átható tekintetet, egy pillanatra visszafordult, s megálapította, hogy a mögötte ülő férfi tökéletes hasonmása a meggyilkolt Clutternak. Eppen olyan keskeny az ajka,

erős az álla és szelíd a szeme. Egy pillanatra abbahagyta a gumirágást, lesütötte a szemét, azután újra rágni kezdte a rágógumit.

Ettől a rövid epizódtól eltekintve Smith és Hickock teljesen közömbösen viselkedtek, mintha nem is a saját tárgyalásukon lennének. Unottan rágták a rágógumit, s csak akkor mutattak némi érdeklődést, amikor a tárgyalás megnyitása után a vád képviselője az emelvényre szólította az első tanukat.

AZ ELSŐ TANUVALLOMÁSOK

Előbb Nancy Ewalt, utána Susan Kidwell tett vallomást. A két leány, Nancy Clutter barátnői, elmondták, mit láttak november 15-én, vasárnap reggel, amikor beléptek a Clutter-házba. Leírták a néptelen, csendes helyiségeket, a konyha padlóján talált pénztárcát és könyvek között emondták, hogyan, milyen állapotban találták meg barátnőjüket, Nancy Clutter holttestét.

A védők nem intéztek kérdéseket hozzájuk, hasonlóképpen a soron következő három tanúhoz, Clarence Ewaltohoz, Earl Robinson seriffhez és dr. Robert Fenton halottkémhez sem, akik kiegészítették a két leány vallomását és elmondták, milyen körülmények között és milyen helyzetben találták meg Cluttert, fiát és feleségét.

Dr. Robert Fenton így jelölte meg a halál közvetlen okát: lőfegyverrel előidézett halálos agysérülés.

BORZALMAS FELVÉTELEK

Ezután Richard G. Rohdeler tanuvallomása következett.

Rohdeler a Garden City-i rendőrség tisztviselője, szenvedélyes félyképész, szakértőnek számít ezen a téren. A Clutter-házban ő csinálta azokat a felvételeket, amelyeken kirajzolódott Hickock szabad szemmel nem látható lábnyoma. Az áldozatokat is lefényképezte, ő készítette azokat a helyszíni felvételeket, amelyeket Dewey detektív a nyomozás alatt százszor is a kezében forgatott.

Az államügyész azt indítványozta, hogy a felvételeket engedjék át megtekintésre az esküdteknek, s utána csatolják a bűnper bizonyító anyagához.

Harrison Smith, Hickock védője, kifogást emelt az indítvány ellen.

— Az államügyész kizárólag azért vonja az ügybe a fényképfelvételeket, hogy elfogultul tegye az esküdteket és hangulatot csináljon a vádlottak ellen — mondta.

Tate bíró azonban elutasította a kifogást, elfogadta bizonyítékul, s megtekintésre átengedte az esküdteknek a helyszíni felvételeket.

Miközben a képek kézről kézre jártak az esküdtek padosraiban, Hickock apja így szólt a mellette ülő újságíróhoz:

— Soha még nem láttam ilyen elfogult bírót! Kész komédia ilyen bíróra bízni a tárgyalás vezetését. Hiszen ő is ott volt a temetésen, ő is vitte Clutter koporsóját...

Pedig ez nem volt igaz. Tate bíró csak látásból ismerte a Clutter család tagjait, s temetésükön nem vett részt.

Az öreg Hickock suttogó szavain kívül egyetlen hang sem hallatszott a tárgyalóteremben. Az esküdtek némán adták át egymásnak a felvételeket, de arcukról bárki leolvashatta, milyen hatással voltak rájuk. Némelyik közülük csak egyetlen pillantást vetett a képekre, s borzadva rögtön továbbadta.

Mintha csak most ébredtek volna rá, hogy voltaképpen milyen szörnyű bűntény tettesei felett kell itélkezniük.

— Örültség, az egész tárgyalás örültség — motyogta az öreg Hickock.

FLOYD WELLS, A KORONATANU

Még egy tanu került sorra az első tárgyalási napon: Floyd Wells, Hickock egykori cellatársa. Voltaképpen az ő általa szolgáltatott adatok alapján derítette ki a rendőrség a gyilkosok kilétét.

Mivel még mindig a Kansas-State börtönben ült, s tartani lehetett attól, hogy társai a börtönben bosszút állnak, ha árulásáról értesülnek, a hatóságok egészen a tárgyalás napjáig titokban tartották a nevét.

Néhány nappal a tárgyalás előtt az állami börtönből átszállították a szomszédos járási fogházba.

Félénken ment keresztül a termen a tanuk emelvényéig, mintha attól tartott volna, hogy megrohanják és darabokra tépik. Hickock ajka megmozdult, amikor egykori cellatársa elhaladt mellette. Wells úgy tett, mintha nem hallotta volna Hickock suttogva kiejtett szidamait, megállt az emelvényen, s egyenesen előre nézett, mintha nem akarna tudomást venni a jelenlevőkről. Sötétkék, új öltönyt viselt, állami pénzből vették részére, mert a vád nagy súlyt helyezett arra, hogy legfontosabb tanúja rendszeren felöltözve jelenjen meg a bíróságon az esküdtek előtt, s szavahihető ember benyomását keltse.

Pontosan, habozás nélkül válaszolt az ügyész minden kérdésére, hiszen a kihallgatást nem egyszer végigpróbálták.

A vád képviselőjének barátságos szavaitól felbátorodva elmondotta, hogy egyszer régen, csaknem egy

éves évig dolgozott a River-Valley farmon. Tíz évvel később betörés miatt börtönbe került. Ott megismerkedett egy másik betörővel, Richard Hickockkal, s mivel hosszabb ideig ugyanabban a cellában voltak, s gyakran beszélgettek korábbi életükről, egy ilyen alkalommal leírta neki a Clutter farmot és a családot.

— Mi mindenről beszélgettek Clutterékkal kapcsolatban? — kérdezte az ügyész.

— Elmeséltem, hogy ott jó bánásmódban volt részem. Hickock azt mondta, hogy rövidesen feltételeken szabadlábra kerül, s valamelyik nyugati államba megy, ott keres munkát. Talán dolgozhat majd a Clutter farmon. Azt mondtam, az könnyen lehetséges, mert Clutter nagyon jómódu, nagy birtoka van és sok munkást alkalmaz.

— Érdekeltek-e különösképpen Hickockot Clutter anyagi körülményei?

— Igen. Szerette volna tudni, hogy van-e Mr. Clutternek széfje a házban.

— Mi volt akkor a maga véleménye? Azt hitte, hogy van széf a házban?

— Akkor már hosszú idő elmúlt, hogy a farmon dolgoztam. Abban a házban voltam, hogy van széf a házban. Volt is egy vasszekrény-féle... S amikor ezt elmondtam, Hickock bejelentette, hogy kiszabadulása után betör a Clutter farmra.

— Közölte-e, hogyan akarja végrehajtani a betörést?

— Azt mondta, gondoskodni fog arról, hogy tetteinek ne legyen élő tanuja.

— Megmondta-e azt is, hogyan akar megszabadulni a tanúktól?

— Igen. Azt mondta, gúzsba köti, kirabolja, majd meggyilkolja őket.

Ez elegendő volt annak bizonyítására, hogy Hickock és társa gyilkossági szándékkal hatoltak be a Clutter-házba, s előre megfontolt szándékkal hajtották végre a gyilkosságokat.

Green államügyész ezután átengedte a szót a védőknek.

A két védőügyvéd közül először az idősebb, Fleming intézett kérdéseket a koronatanunak tekintett Wellshez. A koros ügyvéden látszott, hogy sokkal járatosabb polgári perekben és hagyatéki ügyekben, mint főbenjáró bűnperekben.

(Folytatása következik)

Uj ruha helyett — átalakítás

(Folytatás az első oldalról)

gasztó mértékben csökkentek, mert az izraeli hirdetések egy része arra az álláspontra helyezkedik, hogy „Kár a reklámért, ugyszem vásárolnak”. Illetékes reklámcégek és szakértők nem értenek egyet ezzel az állítással, mondván, hogy a reklám éppen a gazdasági lelassítás idején bír döntő fontossággal, mert elhalássza a kevésszámú vetőt a konkurrencia elől.

Mint hangsúlyoztuk, csupán a luxuscikkek, illetve a luxusszolgáltatások terfogatában állt be visszaesés. Így például a luxusutazások, amelyek eddig is főleg külföldi turistákra alapították üzletmenetüket, ma még inkább a külföldi országokból jövő vendégekből élnek, a szolgáltatásokat igénybevevő kevésszámú izraeli vendég száma még jobban megcsappant. Ezzel szemben nincs visszaesés a harmad- és ne-

gyedszáltyú szállodák üzletmenetében. Ha városon kívülre kell utazni és nincs rokon, vagy barát, — ma sem hálnak a Rothschild-fasor padjain.

Hasonló a helyzet az olcsóbb népi éttermekben is, noha a tulajdonosok egy része panaszokodik. Talán bizonyos mértékben igazuk van, mert elképzelhető, hogy sok dolgozó család, amely eddig házon kívül táplálkozott, most átállt az otthoni étkezésre, amely vitathatatlanul olcsóbb. A drága penziók és még drágább luxusüdülők helyett pedig sokan a népi áru, de lényegesen kevesebb kényelmet biztosító ifjusági szállóhelyek („ácszániját noár”) szolgáltatásait veszik igénybe. Nem régebben hallottuk, hogy két további ilyen intézmény felépítését vették tervbe: az egyik Tel-Avivban épül.

Barmit cs kezd, magatán lezuhanhaza feleséghez és gyermek talan vére tlandok után

Sálom Ale morya sehol annyira, mindel remekbe dő figurájában Berkovics f szinpadra A gozta át, S dezte, Naf teivel, Molly jeivel és Ma

Kár, hogy átdolgozása igazi szinda mikus, sem nem eléggé tak benne. F galit, akinek szinpadiot, s köti magáh

Műv küll A zürichi termében társas kiál következő n telével: Rác Koszonoghi, láró Klára, Árte Reznik állitást Izrá zolja, Mose meg. A zü elismeréssel kiállitása ma A kiállitá richből Base

Ime, most itt van. Más kiut híján az egyetlen megoldás, hogy tudomásul vesszük, belenyugsunk és igyekezzünk magunkat beleilleszteni a megváltozott helyzetbe.

... S . Z . I . N . H . Á . Z ...

ZENEÉLET

HAIFAI VÁROSI SZÍNHÁZ:

MENACHEM MENDEL

Sálom Alechemnek a legnagyobb figurája Menáchem Mendel, „az álmodozó”, a kis „stéti” nyugtalan lelkű kalandora, tulajdonképpen Peer Gynt és Don Quijote egyszemélyben, aki ugyan nem a

előadás unalmasnak tűnne, főleg azok számára, akik sem magát a stétet, sem a szerző írását eddig nem ismerték. Margalit játéka meglátszik, hogy ez a szerep legtesthezállóbb alakítása. Nem csoda,

aztán az Ohel „kölesnadtá” Margalitot a haifai színháznak Menáchem Mendel alakítására.

Régen láttuk így remekelni ezt a nagykaliberű művészt. Mozdulatainak légies könnyedsége, arcának ragyogó mimikája, hangja modulációjának gazdag skálája feledhetlenül teszi Menáchem Mendel alakítását. Ujra elmondjuk, mint már annyiszor, hogy Margalit világviszonylatban is óriási karakterszínész.

Jákov Bodo, mint Smerl, Menáchem Mendel szolgája és árnyéka, jó alakítást nyújt. A többi — vagy harminc — csaknem mind epizód-szerep. Megemlítjük közülük Ljuba Stolarskát (Sajne Sandl), Natan Meislert (Reb Gedalje), Jaffa Jáarit (a vendéglősné) és Jicchák Bäreketet több apróbb szerepében.

Smuel Bunim modern fel fogásban rendezte a darabot, letompítva a tragikus és komikus hullámokat is. A mutatós díszletek ennek megfelelően modernnek és művészek, — de hol a stéti? Hol vannak a vidéki kisvárosok jellegzetes öltözékeiben?

Vajon érdemes volt feladni a „couleur locale”-t a modern tónus kedvéért?

Dr. Marton Gizella

MEIR MARGALIT

„Báró Menáchem Mendel”

világot járja, csak Odesszáig jut el. Ez vágyálmának nevezhető, ide vágyódik a szegény, unalmas stéti, hogy a nagyváros forgatagában nagy üzleteket kössön, gazdag és előkelő legyen, családjának sok pénzt küldjön...

„Mert ha van egy báró Rothschild, egy báró Hirsch, miért ne lehetne egy báró Menáchem Mendel is”? — gondolja a vidéki nagyvárúgyó kis zsidó, s ennek reményében útnak indul.

Valóban reá kacsint a szerencse istenasszonya, üzleteket köt a börzén, milliőket keres, de mindent elveszít, mert család társaságába kerül, akiknek kezében egyszerű játékszer lesz a naiv, hiszékeny vidéki spekuláns. De Menáchem Mendel mindig optimista, a remény nem hagyja el. Új ötleteket a gyilkos, telekspekuláns lesz, újra sok pénzt keres, de ismét eltávolodik a valóságtól és újra álmainak az áldozata lesz. Egy szer mint arany-spekuláns látjuk, majd mint sádehent (házasságközvetítő), mint író stb.

Bármit csinál, tehetségesen kezd, magásra viszi, de aztán lezuhan. Már vágyódik hazafelé, de a szegény, Sájne Sandlhez és gyermekeihez, de nyugtalan vére tovább üzi, új kalandok után...

Sálom Alechem jovialis humorosa sehol nem érvényesül annyira, mint Menáchem Mendel remekbe szabott galúti zsidó figurájában. Az írást I. D. Berkovics fordította héberre, szinpadra Aharon Asman dolgozta át, Smuel Bunim rendezte, Naftali Besem diszlejtével, Molly Gordon kosztümjeivel és Mark Lavi zenéjére.

Kár, hogy Asman szinpadai átformálása nem eredményez igazi szindarabot, sem a komikus, sem a tragikus elemek nem eléggé kihangsúlyozottak benne. Ha nem Meir Margalit, akinek játéka betölti a szinpadot, s mágneses erővel köti magához a nézőt — az

hogy 1939 óta, amikor az Ohelben játszott, több kísérletet tett, hogy az Ohel újra színre hozza a darabot. Most

Fővárosi kiállítások

Az Izrael Múzeumban:

Ó-perzsa kincsek a Forughi-gyűjteményből

A perzsa sah családja tartozó Muchasszan Forughi ó-perzsa művészeti és régészeti gyűjteményéből kölcsönzött ritkaságokból áll a múzeum mostani új tárlata. Olyan ez a kiállítás, mint egy drága leletekkel szemlél tetett történelem óra, amelybe beleketyeg a művészettörténet másodperce is.

Mint hogy nincs a kiállításnak katalógusa, legalább nagy vonalakban vázolom a kronológiai hátterét. Annál is inkább, mert népünk sorsa és Perzsia között, kb. 2500 év távlatában egyebek között legalább két esemény fonódott közös történelembe. Az első, Nagy Kóres kiáltványa (i. e. 537), amelyben a kegyes király megengedte a babilóniai száműzetésben sínylő óseink hazatérését, sőt a Templom újjáépítését is. A második Achaszvéros idejéből emlékeztet (i. e. 485 — 465), ahogy Eszter könyve elmeséli.

Művészettörténetileg az iránti művészet főbb szakaszai: az élami, a perzsa, a parthus, a szaszanida és a mohamedán. Ezen kívül, egyéb hatások alatt is terebélyesedett. E hatások közül a legfontosabbakat nyomom követhetjük a kincsek kiállítás keretében.

A kristályüveg vitrinek alá zárt kincsek kísértő etiketjén lelhelyek nevei és korszakok kergetik egymást.

A kiállított kincsek lelhelyei közül kiragadom a Lurisztan nevet. A Tigris alsófolyásának a balpartján, a Zagrosz-hegység vidéké ez. Nem tudományos, hanem rabló-átasok révén, sirokból kerültek felszínre a kincsek. Ezeket a teheráni és más régiségkereskedők hozták forgalomba, kb. 40 éve. Pompás állat- és emberábrázolásával, dekoratív művészetet a lurisztáni. Nincs tisztázva, vajon a médek, a kimerek, vagy kik voltak e kultúra művelői. A lurisztáni leleteket az i. e. I. évezred első felébe szokták besorolni.

A másik fontos lelhely, Amlas, helységnév a Kaspi-

tó déli partvidékén elterülő hegyvidéken. Az i. e. I. évezred végére szokták időzíteni az Amlas-kultúrát. Ennek a kincsei is sűrűletek. Különlegességük, hogy nincs színezett díszítésük.

A fent ismertetett lelhelyek és korok hírmondói

3000 EVES FAJANSZ Amlas-kultúra

a fegyverek, ékszerek, fajanszok, félfajanszok, engob-alapra festve, bronz, üveg, ezüst és aranyból formált leletek. Csak néhányat említek meg közülük:

Parányi szakállas férfi szobrocskája. Mika-kő szemeiből ótezer év tekint reánk. Bronz idolk (isten-szobrok) a Lurisztan-kultúrából. Zoomorf (állatalakú) fajanszvázák. Különleges ékszerek és fibulák (dísz-tűk). Elami és babiloni királyok ékírással vésett neveivel csatabárdok és egyéb fegyverek az i. e. 13-10 századból. Szaszanida-korbeli csodásművi ezüsttál, vadász-jelenettel. Parthus-korbeli filligrán arany fülbevalók. Nishapuri fajansztál, Mágén Dávid formájú fenékdíszel. Súlyos arany rhyton (tölcsérszerű ivóedény) az Achaemenida-korból, mely a napokban megjelent múzeumi bélyegsorozatba is bekerült specialitásként.

A fenti „kóstoló” után, a látogatók tömegeinek osztaltan kritikája sem lehet más: értékes, látványos, kihagyhatatlan ez a kiállítás.

Gabri Fischer

IZRAÉLI KAMARA-ZENEKAR

Gary Bertini számos külföldi útjainak egyikéről éppen zenekarának szombat esti koncertjéhez érkezett, melyet a Tanitók Házában Mendi Rodán vezényelt helyette. Ez a zenekar rohamosan fejlődik és zeneilegünk komoly tényezőjévé válhatna, ha gyakrabban lépne fel, nem pedig egyhónapos időközökben. A szükséglet zenekari koncertekben annál nagyobb, minél jobban „üzemesedik” Filharmonikus Zenekarunk és kénytelen a gyakori ismétlések következtében aránylag kisszámú művel operálni. A rendkívül nagy érdeklődés a Kamarazenekar koncertjei iránt indokoltá teszi, hogy hangversenyeinek számát növelje.

A második idei bérleti est műsora is igen érdekes volt, bár összeállítása nem szerencsés, mert a második részében előadott darabok: Cvi Avni újonnan bemutatott „Elmélkedések egy dráma fölött” című „metamorfózisai” és Igor Sztavinszkij „Koncert-táncái” sok hasonlatosságot mutatnak. Bevezetésül Antonio Vivaldi, az olasz barokk egyik legkiválóbb képviselője (1675-1741) „Négy évszak” című hegedűversenyével szerepelt. Mind a négy évszak három-három tételvel van képviselve, rendkívül gazdag lehetőségeket nyújtva a váltakozó hangulatok, színek, benyomások, természetie képek festésére. Vivaldinak ez a szingzag panorámája arra emlékeztet bennünket, milyen rendkívül közel álltak egykor a zeneszerzők a természethez, amelytől oly mértékben távolodtak, idegenedtek el, amely fokon a fejlődő technika, a közlekedési eszközök forradalma, majd a telekommunikációs lehetőségek alapvető hatása megváltoztatta egymáshoz való viszonyukat. A századforduló utolsó természetimádó romantikus — Debussy kivül — Mahler Gusztáv volt. Kodály Zoltán is egyike a késői természetimádóknak, ami logikus következménye a falusi néppel való szoros kapcsolatainak.

Vivaldi hatalmas természet-eposza bő alkalmat nyújtott a programszéri ábrázolásra: a hóban botorkáló lovak patáinak tompa dobbanás, az őszi erdők lombhullatása, a tavasz ébredésének buja színpompája szobrász-szerű hangkölteményekre illethet. De Vivaldi korántsem éri be holmi hang-képekkel, hanem lassú teteleiben költői fantáziája is lángra lobban és a természet titkos csodáinak teremtő erőt idézi mély áhitattal és átszellemültséggel.

Amellett a koncertáló hegedűre oly nyaktörően nehéz feladatokat hárít, mint Paganini egyetlen társa sem. Alexander Tal, a Kamarazenekarnak a Filharmoniatól átpártolt új koncertmestere fölényesen uralta úgy a vir-

túoz részeket, mint a nagyon szép tónussal, elmélyedő megértéssel előadott lassú tétéleket.

Szép feladatú tűzte ki magának a nem nagykapitalista ideálokat követő Kamarazenekar, hogy minden műsorába egy-egy izraeli újdonságot, vagy legalábbis izraeli szerzeményt iktat. Ezzel Cvi Avni, az „Akum” idei nagydíja nyertesének az együttes számára írott „Elmélkedések egy drámához” című változatait mutatták be elsősorban. Nagyon sok eredeti ötlet merült fel orientális hangköntösbe öltöztetve, hol romantikus operaszzerű részletek, hol frappáns hangszerezelt, szellemes hangsziporkák képében, változatos, mozaikszzerű egymás utánban. Kissé túlságosan heterogén kidolgozását és anyagát kifogásolhatjuk, de egészen véve a mű tehetséges muzikus egyéni elgondolású, igen tetszetős munkája.

Igor Sztavinszkij amerikai „száműzetésében” sok olyan messzemenő kompromisszumra kényszerült, melyekre ugyanakkor Bartók félség, nyomor, betegség ropant nyomása alatt sem volt hajlandó. A jelenleg előadott Danes Concertantes (1942) öt részből álló ciklus, melyre nagyon erősen rányomta bélyegét az egyidejűleg keletkezett „Cirkusz-polka fiatal elefántok részére” c. fűvös-karra írott alkalmi műve. A baletthez is felhasználta koncert-táncokba át-átsap a ringlispi, a karuszel, a műlovarok és bűvészek mutatványos bódéinak kísérőzenéje, sok szellemes, groteszk és rendkívül humoros fordulattal. Mert Sztavinszkij még a cirkuszi zenéhez leszálva is igyekezett megőrizni a „Tavas megszentelése” szerzőjének méltóságtejes tartását, ha a talaj gyakran ki is siklott lába alól komponálás közben...

A Kamarazenekar és Mendi Rodán remekelt előadásával. Forró sikert arattak.

FILHARMONIKUS ZENEKAR

A 2-ik sorozat második műsorát is a kiváló tehetségű fiatal, 33 éves olasz Claudio Abbado vezényelte. Műsora szokatlanul rövid volt és csak két C-moll szimfóniát: Schubert „tragikusát” és a Prokofjev 3-ikát tartalmazta. Az első kivétel meglehetősen szürke és rutin-szerűen szentviten volt: fiatal mesterünk ennek a schuberti világnak misztikumába csak felvillanásszerű intuíciójával hatolt be nagyrítván. De annál pompásabb volt az itt első ízben előadott 3-ik Prokofjev-szimfónia előadása.

Anyagát részben a megelőző évben (1927-ben) írott „Tűzangyal” című operájából vette át, melynek nemcsak főtémáit idézi négytétéles

szimfóniájában, de emócionális, érzelmi vonatkozásait is átveszi, főképp az első, viharosan szenvedélyes tételben. A nagy orosz szerzőnek első nagykonceptiójú, széles drámai síkon mozgó műve az oeuvre-jében kimagasló helyet elfoglaló 3-ik szimfónia. „Ugy érzem — írja később —, hogy ezzel a szimfóniával sikerült elmélyíteni zenei nyelvemet.” A 2-ik lassú tétel „Romeo és Júlia” sóvárgó szerelmi jeleneteire emlékeztet, de — a nagy előd, Csajkovszkijra, nem pedig a későbbi Prokofjev-balettára... A scherzóban a szerző Chopin B-moll zongora-szonátájának (itt Rubinsteinnal kapcsolatban nemrégiben elemzett fináléját) veszi mintképpül, elemi erővel idézve a szingzag zenekarral a káosz, az érvény, a túlvilági élet félelmetes világát.

A finálé ismét a tragikus szerelmi dráma látomásait tárja fel. Prokofjev zenekara soha nem tapasztalt tömörséggel, olykor — főképp az első tételben — szinte túlsúlyolt hangszerezéssel, hatalmas hangmasszákkal dolgozik. Mahler és Strauss Richard zenekari hatásait is felülmúló frappáns színekombinációkkal a legnagyobb erő kifejtésére törekszik. Nyoma sincsen ebben a szimfóniában a későbbi jellegzetes Prokofjev téma-matricáknak, melyekkel oly szívesen könynyíti meg munkáját — minden rendkívül eredeti, egyéni és nagyvonalúságában megkapó.

Abbado ragyogó tehetsége többek között abban is megnyilvánult, hogy a nagyon bonyolult vezérkönyvet — könyv nélkül — bámulatosan biztos beintésekkel uralta, de zeneileg is tökéletesen, a legkisebb részletekbe hatolva merítette ki annak gazdag anyagát. A Filharmonikus Zenekar — Schuberttel ellentétben — itt ismét kitűnő formában követte fiatal mestere szuggesztív útmutatásait.

ZONGORA-EST

A Bulgáriában élő, de neve után itéve alighanem hozánk tartozó Emy Behár zongoraestje a ZOA termében érdekfeszítő élménnyel gazdagította hallgatóit. Kiváló zongorista, vérből művész-egénység és magávalragadó temperamentuma, fantáziagazdag muzikum, akinek minden taktusa súlyos tartalommal, feszültséggel és dinamikus lendülettel van telítve. Mozart D-moll fantáziája, Beethoven izgalmas Appassionata-szonátája, Chopin rendkívül nagyvonalúan, mély költőséggel játszott F-dur balladája után hazájá egyik reprezentáns szerzőjének, Pancso Vladigeroffnak Humoreszkjét mutatta be — briliánsan. Sajnáljuk, hogy bolgár szerzőktől nem hozott többet magával.

Szünet után Emy Behár Schumann „Carneval”-jában lázas izgalommal, forró temperamentumtól hajtva követte a szeszélyesen felsorakozó farsangi képek színpompás hangulatát, klasszikus példáját mutatva, hogyan lehet és kell romantikus zenét stílusú, s amellet minden érzélgősségtől mentesen interpretálni.

Reméljük, hogy ez a kiváló művész nő gyakrabban keresi majd fel Izráelt, melynek — egyelőre — maroknyi zenebarátját egy csapásra meghódította.

Pataki László

2-ik hét **A TEL-AVIVI GORDON moziban** 2-ik hét

Nem mindennapi siker a Nobel-díjas Mihail Solochov világsikert aratott könyve nyomán készült filmóriás,

„A CSENDES DON”

A nagy érdeklődésre való tekintettel, gondoskodjék előre jegyről. Jegyárúsítás minden jegyirodában és a mozi pénztáránál.

A demokrata gyermek

Apák és fiúk... Bruce B. Madden közölte, hogy az Egyesült Államok Kansas államában a Republikánus Párt jelöltjeként indul a kongresszusi választásokon. Ugyanerre a tisztségre 21 éves fia is pályázik — a Demokrata Párt programjával. (Time, Chicago)

EMANCIPACIO

— Aztán majd mosd ki a pelenkákat.

GYEREKSZAJ ILLEM

Megkérdezték a kis Rinát, mi az, hogy illem?
— Ha a kezünket nem töröljük bele a ruhánkba — válaszolta Rina.
— Hát mibe töröljük bele?
— Az abroszba.

BORJULAB

Az anya elküldi Ronit a mézáróshoz.
— Eredj fiam és nézd meg, hogy van-e borjulába.
Roni elment, és félóra múlva visszajött.
— Nos, Roni? — érdeklődött az anya.
— Imá, — jelentette Roni, — nem tudtam megállapítani, mert csizma volt a lábán.

HOL?

Anya: „Hol voltál, Jozsi?”
Jozsi: „Urival voltam”.
Anya: „Es hol volt Uri?”
Jozsi: „Uri velem volt”.
Anya: „Es hol voltatok mindketten?”
Jozsi: „Mindketten együtt voltunk”.

BIZONYÍTÉKOK

A tanító: „Dani, hozzál nekem három bizonyítékot arra, hogy a Föld gömbölyű”.
Dani: „1. — A tanító ezt állította. 2. — Apámtól is hallottam. 3. — A földrajz-könyvben is így van megírva”.

GYEREKSZAJ — PESTEN

A tanító kihívja Pistikét és feladja a kérdést:
— Pistike, bizonyítsd be nekem, hogy a Föld gömbölyű!
— De kérem, tanító bácsi, — szegepi Pistike — én ezt sose állítottam!

Ő NEM AZ OKA

Bné-Brákban tetten értek egy fiatalembert, aki az ima ház Méir-Báál-Hánész-perselyét feltörte.
A gondnokok úgy határoztak, hogy nem fordulnak a rendőrséghez, hanem alapos fejmosásban részesítik a tettest. Megszóltat a főgondnok:
— Nem szégyelled magad? Jótékonyági perselyeket fosztogatsz? Azért a másfélfontért, amit ott találtál, — érdemes lopnod?
A tolvaj nem állhatta szó nélkül a szemrehányást.
— Nem értem, mit akarnak tőlem? Hát tehetek én arról, hogy nem volt több a perselyben?

KIMÉLETESEN

Goldfárb Dezső kártyázott, egyetlen éjszaka 3000 fontot vesztett, szívészélhűdést kapott és a játékszalag mellett meghalt. Tanakodnak a partnerek, hogyan közöljék a rossz hírt Goldfárbnál. Hálévi, az elhunyt jóbarátja vállalkozik: „En fogom velem kiméletesen közölni a hírt”.
Amikor bekopog a Goldfárb lakáson, így szól az asszonyoknak:
— Tudja, asszonyom, hogy a férje az éjjel kártyázott?
— Ez a léha senkiházi.
— 3000 fontot nyert.
— Háromezret!
— De tovább játszott.
— És vesztett?
— Igaza van, mindent elvesztett.
— Űsse meg a guta!
— Már megtörtént! Sálom, asszonyom.

NEM AZONOS

Műtét után a beteg felébred küssé a narkózisból.
— Doktor úr, — szól csodálkozva, — a műtét előtt nem volt magának ilyen hosszú szakálla.
— Ön téved, úram. Én nem vagyok orvos, hanem a halál angyala...

AKTUÁLIS SZÓTÁR

- OSTOBA: Aki nem tudja, mi a különbség a miniszterelnök és a hadügyminiszter között.
- STATISZTA: A meg-nem-értett nagy művész.
- SZUNYOG: Apró rovar, amelyet a Gondviselés teremtett abból a célból, hogy bebizonyítsa, hogy a légy nem is olyan szörnyű teremtmény.
- HÓDOLAT: Amikor rájövünk arra, hogy valaki, bizonyos vonatkozásban hasonlít hozzánk.
- BÁR-MICVÁ: Diszsbemutató, amelyet nem követnek újabb előadások.
- MINTAFÉRJ: Más asszony férje.

SOKKAL OLCSÓBB...

Weisz: Hallom, hogy elkészült a vádirat a zambiai „rézid” felrobbantása ügyében. Még se hiszem, hogy nekünk, itt Izráelben valamelyes közünk lett volna ehhez a dologhoz.
Schwarz: Miből gondold?
Weisz: A számítás roppant egyszerű. Ha valóban tönkrementek volna tenni Zambiát, nem kellett volna egyebet csinálnunk, csak küldeni a mi gazdasági szakértőinket. Könnyen kiszámíthatod, hogy ez a megoldás tökéletes ebb, és főleg sokkal olcsóbb...

EGYETLEN PASSZIO

Cipőüzletben.
— Kérek egy pár cipőt. Két számmal legyen kisebb, mint a láb mérték.
— Két számmal? — csodálkozik az eladó.
— Megmondom magának őszintén: Sívár és szomorú az életem. Aggaszt a biztonsági helyzet, felháborít a Biztonsági Tanácsban folyó cinikus, képmutató tárgyalás. A neonáci előretörése rémületbe ejt. Dühit a Sommerfin-ügy. Az üzlet körül is bajok vannak, a vevő olyan ritka, mint a fehér holló. A veltókat nem fizetik, a felezetlen csekket visszajönnek. Az adókról nem is akarok beszélni. Egyetlen passzióm marad: Hazajövök este, lehúzom a szűk cipőmet és megkönnyebbülten fellelegzek...

BAJ VAN...

Jóbarátok találkozhatnak az utcán.
— Sálom, Jiechák. Mi újság nálatok?
— Baj van.
— Na ne mondd! Mi történt?
— A feleségem lumbagoval fekszik, — sóhajt Jiechák.
— Na ne mondd! Ez igazán meglepetés. Mikor utazott öngyásága Kongóba?

AZ ERSZÉNYES

Természetről a tanító az állatokról magyaráz. Előadja az állatok jó és rossz tulajdonságait. Aztán áttér a kérdésre. Kihívja Amnon.
— Mondd meg nekem, Amnon, miben különbözik a kenguru az embertől?
— A kenguru az embertől abban különbözik, — válaszolja Amnon, — hogy a kenguru üres erszénnyel is tud ugrálni.

— Hát ha a törzsfőnök az ügyben akarja elfogyasztani a reggelijét?

Ami a szerelemnél is fontosabb

(Egy apróhírdetés margójára)

Minden újságot olvasó embernek megvan a maga külön rovata, amelyet előnybe helyez a többivel szemben. Így vagyok én a házassági rovatnál, habár nincsenek férjhez menési szándékaim. Hogy mégis ezt olvasom először, annak talán az a lélektani magyarázata, hogy roppant kíváncsi természetem van. A sorok között kereselem, kutatom a karaktert annak, aki a hirdetést leadta. Magam elé képzelem az arcát, a szeme villanását, a mosolyát, egész lelki beállítottságát. Sokszor annyira elfog a kíváncsiság, hogy legszívesebben válaszolnék a hirdetésre. Eddig még mindig győzött a józanságom. Mindaddig, amíg egy hirdetés, bizony eltántorított a jó erkölcs szilárd barikádjáról.

„Elettársat keresek”, írta egy gyermekkorú jóbarátom, akit felismertem jellegének használt becenevéről. Tudtam, hogy pár hónapja özvegy. Talán az ördög büjt belém, talán a már említett kíváncsiság, magam sem tudom megmagyarázni miért, de válaszoltam. Persze jellegével és a választ poste restante kértem.

Nagy volt a meglepetésem, amikor pár nap múlva levelet kaptam tőle, saját nevére és címre, amiben kér, sürgősen látogassam meg. Chámszin volt, de én mégis azonnymában leutaztam hozzá, előre rettegve a fejmosástól, amit méltán megérdemeltem ezért a kis tréfáért.
Gyanus volt, hogy szokatlannul udvariasan fogadott. „Köszönöm, hogy eljöttél — szót mosolyogva — főzhetek egy feketét?” — s be sem várva választ, a gázhoz sietett. Ezalatt körülnéztem az elhanyagolt crif-lakásban, ahol minden zeg-zug egy asszonyi kéz után sirt. Nyolc hónapja özvegy már, talán rövidlátó szemével észre se veszi a sok pókhálót, új olé, a kezdet nehézségeivel küzd, talán elfásult, talán a nem-várt csapás — így mentegtem magamban őt a felgyülemlett piszok láttán. A

lelkiismeret furdalt. Lám, ahelyett, hogy bátorító, megértő sorokkal kerestem volna fel, gúnyt üttem belőle. Végre elkészült a kávé, leült mellem.
— Tudod, miért hívtalak? — kérdezte.
— Nem, nem tudom — hebegtem.
— Nősülni szeretnék. Egy hirdetést adtam le, amire nézd, milyen sok válasz érkezett — ezzel levelek, lapok tömegét rakta elém — szeretném, ha segítenél kiválasztani a legmegfelelőbbet.

A kávé szürösölgéve meg számoltam a leveleket. Először mosolyogva, később mind szomorúbban, mert 87 levél volt, az enyémel együtt. Boldogan állapítottam meg, hogy nem ismertem, rettenetesen szégyelltem volna magam miatt, sietve eltüntettem. Elkezdtem olvasni őket, a 86 ajánlatot, a 86 sikolyt, mely mindből felsírt. Mind az elhagyatottság panaszolta, az egyedülléte, ami színtelenné teszi öregsgüket. A legtöbbjének gyermekkel vannak, de azok mind házások, az ország más részein laknak és külön élik boldog, vagy kevésbé boldog életüket. Az anyáknak jut néha egy röpké kis látogatás, vagy egy pársoros levél, de semmi több. Jajszavuk a szívemig hatolt. 86 asszonyok pillantottam be az életébe és megdöbbentett a tragédiájuk. Nem az ifjúságukat siratták, nem anyagi nehézségek miatt keseregtek, mindegyiknek volt megélhetése, csak a magányosságuk miatt panaszokdák. Chámszin volt, de bennem didergett a lélek. Szeretnék megdöglökni válaszulni, szerető szavakkal megvizsgálni őket. Szenvedésük a szívembe markol...

Már mind végigolvastam, de nem néztem fel a barátom arcába, mert szégyelltem a könnyemet. Féltem, hogy kinevet.
— Nos, végigolvastad őket — kérdezte türelmetlenül —, melyiknek válaszoljak?

— Melyiknek? Hogy-hogy melyiknek? Mindek. Kivételesen mindegyiknek, hiszen azért írtak, mert egyedül vannak, mert szenvednek egyedül, nem tréfából, mint én... — Sietve elharpattam a szót.

Hetek múlva sugárzó arcú állított be hozzánk. Nem akartam hinni a szememnek. Megfiatalodott, szája széléről eltűnt a keserű ránc, szemében hamiskás mosoly csillogott, derű áradt belőle.
— Mi történt veled? — kérdeztem lelkendezve.
— Nem történt semmi különös — felelte —, csak néhány asszonyi mosoly, sok kellemes beszélgetés, sőt kettesben, elfeledtettem velem az egyedülléte. Az egyiket meglátogatom ma, a másikat holnap, egy páran elrendezik a házam táját, anyáskodnak felettem, félve őriznek. De én is bearányozom az ő életüket. Hja a mikorunkban már nem a szerelem a döntő szó, hanem az egymást megbecsülés és az hogy beszélgethetünk. Beszélni, beszélgetni és másokat is meghallgatni. Tudod te, milyen nehéz volt 8 hónapig hallgatni? — szögezte nekem a kérdést, mint aki fél, hogy elitélem.

— Tudom — feleltem — én is szoktam beszélgetni magammal, ha egyedül vagyok otthon.
— Az más — legyintett a kezével. A teraszon ültünk felhangzott hozzánk a játszó gyermekek kacagása. — Nézd, milyen vidáman beszélgetnek. Ok még nem jutottak el a szerelemhez, én már túl vagyok rajta. Az öregeknél az egymásra utaltatás is nagy kapocs. És a beszélgetés nagy lelki szüköslet. Igazad volt, ok mind szenvedtek egyedül, most boldogok.
Ha megnősült volna, csak egy asszonyok nyújtotta volna ezt a boldogságot, most egyenéhányan. En igazat adtam neki. Lehet, hogy úgy erkölcsösebb lett volna, de így praktikusabb.

Wiesel Sári

Képeslap

Egy hongkongi vendég, melynek neve „Lindy's East” ezt a nem egészen indokolt hírdetést tette közzé az egyik napilapban:
• Éttermünkben a legesdálatosabb nyugati étel különlegeségeket szolgáljuk fel, többek között szalámit és sajtos lepényt.
(Daily Mirror, London)

Az amerikai autótolvajoknak a jövőben komoly nehézségeik lesznek. A General Motors jelenleg több, mint ezer különböző zárat alkalmaz. Az 1967-es modelleken úgy fogják a zárat variálni, hogy legalább hetszáz „tolvajkulcsra” lesz szükség, amíg valamelyik zárat ki tudják majd nyitni. (Jelenleg alig százféle kulcs szükséges.) A Ford kocsi zárait is variálni fogják, pedig ezek eddig is sokkal jobban különböztek egymástól, mint más autók zárai.
(Newsweek, New York)

Stanton Griffis, volt amerikai nagykövét utasította titkárat, hogy egyidejűleg két táviratot adjon fel. Egyet Ina Claire-nek, a neves színésznőnek, akinek premijere alkalmából gratulált, a másikat unokahúgának, akinek aznap volt az esküvője.
A két távirat szövegét elcserélték és az újdonsült asszonyra bizonyára nagyon elcsodálkozott, amikor a táviratban ezt olvasta:
„Remélem, hogy ma is a szokásos sikered van.”
(Reader's Digest)

Az angol választások idején egy miniszter és egy gazdasági minisztériumi tisztviselő autón a London-környéki választási gyűlésre utaztak. A ködben eltévedtek és egy ismeretlen faluban találták magukat.
Ezt kérdezte a miniszter az egyik falusi legénytől:
— Hol vagytok?
— Az autójában — hangzott a válasz.

Erre a miniszter kísérőjéhez fordult és így szólt:
— Hallotta? Ez egy tökéletes parlamenti választás volt: rövid, helyes és semmi olyat nem fejezett ki, amit már ne tudtunk volna.
(Reader's Digest)

Az egyik római köztéleménykutató intézet megállapította az olasz filmszínésznők ranglistáját. A kérdőívekre adott feleletek kiértékelése után kintunt, hogy az első helyet a tuniszi származású, Olaszországban élő Claudia Cardinale foglalja el, akit Sophia Loren követ és Gina Lollobrigida csak a hatodik helyen szerepel.
(Oggi, Milánó)

Megjelent Georges Simenon 190-ik regénye, melynek címe „Auguste halála”. 34 nyelvre fogják lefordítani. Georges Simenonnak epilógus (Svájc) villájában van a 16 ezer kötetes könyvtára, melyben minden művének egy-egy kötet is megtalálható a különböző nyelveken megjelent fordításokban.
(Schweizer Illustrierte)

Apró bölcsességek

Külpolitikai naiv kérdés: Szabad-e beavatkozni más államok külügyeibe.
Barát és ellenség között néha csak annyi a különbség, amennyit mi teszünk közöttük.
A Nap hajnalban pontosan megjelenik hivatalában. Mi-
osoda stréber!